

Ι σ τ ω ρ I T E
F O R T H *i s t o r y*

Επιστημονική επιμέλεια

ΣΠΥΡΟΣ ΤΖΟΚΑΣ - ΤΕΛΗΣ ΤΥΜΠΑΣ

2023

1983

ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ
40 ΧΡΟΝΙΑ

Ιστωρ I T E F O R T H *i s t o r y*

Επιστημονική επιμέλεια τόμου
ΣΠΥΡΟΣ ΤΖΟΚΑΣ - ΤΕΛΗΣ ΤΥΜΠΑΣ

Επιστημονική υπεύθυνη Προγράμματος ΙστωρΙΤΕ
ΤΖΕΛΙΝΑ ΧΑΡΑΛΥΤΗ

ΙΔΡΥΜΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ & ΕΡΕΥΝΑΣ
40 ΧΡΟΝΙΑ

ΜΕΡΟΣ Γ

ΔΟΜΕΣ

1	Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης (ΠΕΚ) & Mathesis	537
	Τζελίνα Χαρλαύτη	
2	Δίκτυο ΠΡΑΞΗ	573
	Σπύρος Τζόκας	
3	Επιστημονικό & Τεχνολογικό Πάρκο Κρήτης (ΕΤΕΠ-Κ)	597
	Σπύρος Τζόκας	

Το 1991 το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ), σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και τον Σύνδεσμο Βιομηχάνων Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ), πήραν την πρωτοβουλία για τη δημιουργία ενός εθνικού δικτύου μεταφοράς, αξιοποίησης και διάχυσης των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας που διεξαγόταν στην Ελλάδα. Το 1995, το Πρόγραμμα ΠΡΑΞΗ/HELP FORWARD (HELlenic Project FOR Wider Application of R&D), με έδρα την Αθήνα, έγινε μέλος του (νεοϊδρυθέντος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) Innovation Relay Centre (IRC) Network με σκοπό την προώθηση της διευρωπαϊκής συνεργασίας για αυτά τα θέματα. Το 1998 η ΓΓΕΤ ανέθεσε στο Δίκτυο ΠΡΑΞΗ τον ρόλο του Εθνικού Σημείου Επαφής για την πληροφόρηση και τη συμβουλευτική υποστήριξη στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πλαίσιο. Όταν το 2008 συστάθηκε το Enterprise Europe Network, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ έγινε ένα από τα πρώτα μέλη του σχετικού ευρωπαϊκού κόμβου καινοτομίας, μεταφοράς τεχνολογίας και διεθνούς συνεργασίας. Δεκαπέντε χρόνια μετά, η κοινοπραξία δεκαέξι καταξιωμένων φορέων της έρευνας και των επιχειρήσεων Enterprise Europe Network-Hellas συντονίζεται από το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ/ΙΤΕ, που πλέον διαθέτει γραφεία σε επτά πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Πάτρα, Βόλος, Ιωάννινα και Χανιά).

1. Δημιουργία και άξονες του Δικτύου ΠΡΑΞΗ, 1990-1996

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ ξεκίνησε και διαμορφώθηκε στο πλαίσιο της αναγνώρισης, διεθνώς και στη χώρα μας, της ανάγκης ειδικών θεσμών διαμεσολάβησης μεταξύ ερευνητικών κοινοτήτων και των διαφόρων κατηγοριών χρηστών της έρευνας.¹ Τέτοιες κοινοπραξίες δικτυώσεων είχαν ως προαπαιτούμενο την ευελιξία και την άρση της γραφειοκρατίας (αντικαθιστώντας κρατικές υπηρεσίες στη λήψη αποφάσεων), και απέβλεπαν σε υψηλές χρηματοδοτήσεις από ανταγωνιστικά ερευνητικά προγράμματα, καθώς και από ιδιωτικά βιομηχανικά ή άλλα παραγωγικά έργα.

¹ Βλ. ενδεικτικά, M. Ranga & H. Etzkowitz, «Triple Helix systems: an analytical framework for innovation policy and practice in the Knowledge Society», *Entrepreneurship and knowledge exchange* (2015), σ. 117-158· N. Sharif, «Contributions from the sociology of technology to the study of innovation systems», *Knowledge, Technology & Policy* 17/3-4 (2004), σ. 83-105· B. Latour, *Reassembling the Social. An Introduction to Actor-Network-Theory*, Oxford and New York: Oxford University Press, 2005, σ. 54· D. S. Siegel, D. Waldman & A. Link, «Assessing the impact of organizational practices on the relative productivity of university technology transfer offices: An exploratory study», *Research Policy* 32 (2003), σ. 27-48· T. Gorschek κ.ά., «A model for technology transfer in practice», *IEEE software* 23/6 (2006), σ. 88-95.

Η σύνδεση της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα εντάχθηκε για πρώτη φορά στη χάραξη των ελληνικών πολιτικών έρευνας της περιόδου, μέρος των οποίων ήταν η ίδρυση του ΕΚΕΚ το 1983 αλλά και ο Ν. 1514/1985² (Εικ. 2.1-2.2). Όταν ανέλαβε το 1987 γενικός γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας ο έως τότε πρόεδρος του ΕΚΕΚ Ελευθέριος Οικονόμου, διαπίστωσε ένα βασικό έλλειμμα στη ΓΓΕΤ σχετικά με μια υπηρεσία που χρειαζόταν για να «προβάλλει» τα ευρωπαϊκά προγράμματα και «να βοηθάει τους ανθρώπους» των ερευνητικών κέντρων να υποβάλλουν προτάσεις. Για τον Οικονόμου ήταν εξαιρετικά λιγστοί «[...] οι δύο-τρεις άνθρωποι στην Αθήνα, που έτρεχαν γύρω-γύρω στην Ελλάδα [...]». Όπως τονίζει, «η ιδέα ήταν να φτιάξουμε κάτι ιδιωτικό».³ Η επαφή του Οικονόμου με τον Αλκιβιάδη Παγιατάκη, ο οποίος είχε σχέσεις με τον ΣΕΒ, ήταν προς αυτή την κατεύθυνση καθώς ήταν εκείνος που έπεισε την ισχυρή Ένωση Βιομηχάνων να συμμετάσχει σε ένα σχήμα που θα χρηματοδοτούταν από ευρωπαϊκά προγράμματα και στα οποία θα συμμετείχαν μαζί με το ΙΤΕ, με στόχο τη σύνδεση της ερευνητικής δραστηριότητας με τη βιομηχανία. Σύμφωνα με τον Οικονόμου, η ιδέα του ονόματος ανήκε στον Α. Παγιατάκη που μετά την καταφατική του δήλωση «να το κάνουμε πράξη», ξεκίνησε και το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ.⁴ Τελικά το ΠΡΑΞΗ κατάφερε να επιβιώσει αυτοχρηματοδοτούμενο από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Την άνοιξη του 1990, ο Αλκιβιάδης Παγιατάκης (ο οποίος δεν ήταν ακόμη Διευθυντής του ΕΙΧΗΜΥΘ) εισηγήθηκε στο ΔΣ του ΙΤΕ τη δημιουργία του προγράμματος «Πρωτοβουλία για την Αξιοποίηση των Κοινοτικών Προγραμμάτων (ΠΡΑΞΗ-ΚΠ)» με τον αγγλικό τίτλο «Hellenic Project for Wider Application of R & D (HELP FORWARD)», και επιστημονικό υπεύθυνο τον ίδιο. Το τι χαρακτηριστικά θα είχε το συγκεκριμένο πρόγραμμα δεν ήταν ακόμη ευδιάκριτο σε κανέναν, αλλά η διασύνδεση της έρευνας με τη βιομηχανία βρισκόταν στο επίκεντρο των σκοπών του. Μετά από εκτενή συζήτηση, το ΔΣ του ΙΤΕ αποφάσισε να το υιοθετήσει. Στην ίδια συνεδρία, ο Πρόεδρος Ε. Οικονόμου ενημέρωνε το ΔΣ για το πρόγραμμα STRIDE (*Science and Technology for Regional Innovation and Development in Europe / Επιστήμη και Τεχνολογία για την Περιφερειακή Καινοτομία και Ανάπτυξη στην Ευρώπη*) και τις πρώτες κατευθύνσεις που έδινε η ΕΟΚ, καθώς είχε λάβει απευθείας ενημέρωση για το πώς θα εξελισσόταν.⁵ Βασικός άξονάς του ήταν η περιφερειακή τεχνολογική αναπτυξιακή πορεία. Το πρόγραμμα STRIDE επεδίωκε κατανομή κονδυλίων σε περιφερειακές περιοχές της ΕΕ όπως η Πορτογαλία, η Ιρλανδία, η Νότια Ιταλία και η Ελλάδα (Εικ. 2.3-2.4).⁶

Τον Φεβρουάριο του 1991 το ΙΤΕ, σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ) και τον Σύνδεσμο Βιομηχάνων Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ), ανέλαβαν την πρωτοβουλία για δημιουργία ενός εθνικού δικτύου μεταφοράς,

2 Βλ. και την Εισαγωγή του παρόντος τόμου.

3 Συνέντευξη με Ε. Ν. Οικονόμου, Οκτώβριος 2022.

4 Ό.π.

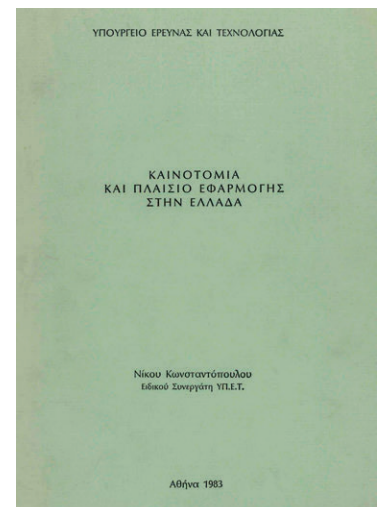
5 Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ. 25/23.4.1990.

6 Σε κεντρικό ευρωπαϊκό επίπεδο, από το συγκεκριμένο πρόγραμμα ξεχώρισε η δημιουργία του Γραφείου Καινοτομίας (Innovation Agency) για την ενίσχυση της αλληλεπίδρασης μεταξύ των επιστημονικών φορέων και των επιχειρήσεων τεχνολογίας, ενός κόμβου για την αποτίμηση των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας, την προώθηση μεταφοράς τεχνολογίας και τη διάχυση της καινοτομίας στην ΕΕ.

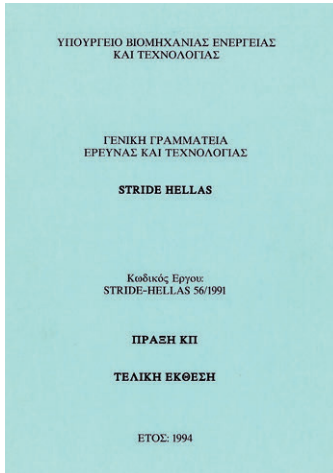
ΕΙΚΟΝΑ 2.1 Ο Υπουργός Έρευνας και Τεχνολογίας Γιώργος Λιάνης δίνει συνέντευξη στην *Ελευθεροτυπία* για το νέο πλαίσιο προστασίας της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας που προτίθετο εκείνος να αλλάξει ύστερα από 60 περίπου χρόνια.

ΠΗΓΗ: *Ελευθεροτυπία*, 6/12/1984, Συλλογή Ε. Ν. Οικονόμου

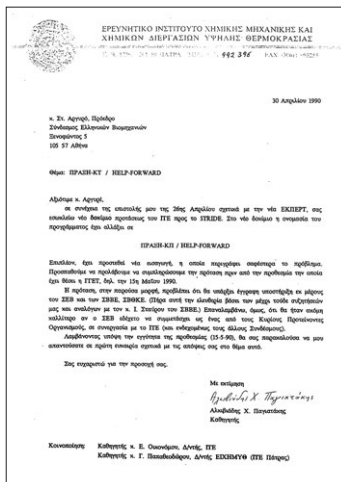

ΕΙΚΟΝΑ 2.2 Ένα από τα πρώτα εγχειρήματα χαρτογράφησης της Καινοτομίας από την πλευρά του κράτους που εκδόθηκε από το Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας.

ΠΗΓΗ: Νίκος Κωνσταντόπουλος *Καινοτομία και πλαίσιο εφαρμογής στην Ελλάδα*, Υπουργείο Έρευνας και Τεχνολογίας, Αθήνα, 1983. Συλλογή Δημοσθένη Αγραφιώτη

ΕΙΚΟΝΑ 2.3 Το εξώφυλλο της τελικής έκθεσης του έργου STRIDE - HELLAS 56, 1991-1994, που χρηματοδοτήθηκε το πρόγραμμα ΠΡΑΞΗ. ΠΗΓΗ: Δ3_ΠΑΟ_13_049, Συλλογή Ε. Ν. Οικονομίου

ΕΙΚΟΝΑ 2.4 Επιστολή του καθηγητή του Πανεπιστημίου Πατρών και συνεργαζόμενου μέλους ΔΕΠ στο ΕΙΧΗΜΥΘ-ΙΤΕ Αλκιβιάδη Παγιατάκη, επιστημονικού υπευθύνου του προγράμματος ΠΡΑΞΗ, προς τον Πρόεδρο του ΣΕΒ Στυλιανό Αργυρό, περί του ονόματος της Κοινοπραξίας ΠΡΑΞΗ, 30/4/1990.

ΠΗΓΗ: Δ3_ΠΑΟ_13_050, Συλλογή Ε. Ν. Οικονομίου

αξιοποίησης και διάχυσης των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας που διεξαγόταν στην Ελλάδα (Εικ. 2.5). Το Πρόγραμμα ΠΡΑΞΗ, όπως θα ονομαζόταν, είχε στόχο «την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που αποσκοπούσαν στην καλύτερη αξιοποίηση των Κοινοτικών Προγραμμάτων από τις επιχειρήσεις, τα ερευνητικά κέντρα και τα ΑΕΙ». ⁷ Όπως υποστήριξε στην ομιλία του ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΙΤΕ Ε. Ν. Οικονομίου, δύο ήταν τα σημαντικά θέματα εκείνης της περιόδου: η σύνδεση της έρευνας με την παραγωγή και η αξιοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Σύμφωνα με τον Οικονομίου, «Η Έρευνα πάσχει στη χώρα μας, πάσχουν τα ΑΕΙ και τα ερευνητικά κέντρα, αλλά και από την άποψη των παραγωγικών φορέων υπάρχουν σοβαρότατα θέματα εκσυγχρονισμού. Τη σύνδεση λοιπόν των δύο εταίρων, της Έρευνας και της Παραγωγής, επιδιώκει το Πρόγραμμα ΠΡΑΞΗ. Το δεύτερο θέμα είναι τα Κοινοτικά Προγράμματα: δεν είναι μόνο η εκταμίευση, αλλά για τη χώρα μας θα έχουν άλλες πολλαπλές θετικές επιδράσεις, αν αξιοποιηθούν σωστά». ⁸

Για μικρό χρονικό διάστημα η αρχική χρηματοδότηση του Προγράμματος ΠΡΑΞΗ προερχόταν από συνδρομές των μελών των δύο Συνδέσμων Βιομηχάνων, βιομηχανικές επιχειρήσεις άλλα ελληνικά ερευνητικά κέντρα, καθώς και από διάφορα τμήματα των ΑΕΙ. Ήταν επίσης τα ίδια τα Ινστιτούτα του ΙΤΕ που συνέβαλαν σημαντικά, κυρίως όσα είχαν επιλέξει μια πιο προσανατολισμένη στη βιομηχανική παραγωγή κατεύθυνση, όπως το ΕΙΤΧΗΔ στη Θεσσαλονίκη και το ΕΙΧΗΜΥΘ στην Πάτρα. Η επένδυση σε μια τέτοιου είδους υποδομή ταίριαζε με τις άλλες υποδομές σχετικού ενδιαφέροντος και γεφύρωσης της έρευνας με την παραγωγή που βρίσκονταν την ίδια περίοδο στα σπάργανα: τα Τεχνολογικά Πάρκα. ⁹ Από το 1991 έως το 1994, το Πρόγραμμα ΠΡΑΞΗ χρηματοδοτήθηκε από το STRIDE-HELLAS. ¹⁰

Εξ αρχής, οι τρεις εταίροι (ΙΤΕ, ΣΕΒ, ΣΒΒΕ) επιθυμούσαν τη δημιουργία ενός κόμβου υπηρεσιών για τη διερεύνηση των μεταξύ τους δικτύωσης. Ένας τέτοιος κόμβος θα επιχειρούσε να προσφέρει μια νέα από κοινού διαμορφωμένη οργανωτική αντίληψη, δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου για πρώτη φορά θα διασταυρώνονταν προγραμματικά μεταξύ τους επιχειρήσεις (με έμφαση στη βιομηχανία) και ερευνητικοί φορείς. Επιπλέον, το Πρόγραμμα ΠΡΑΞΗ, σε μια κατεύθυνση πιο κοντά στους σκοπούς του ΙΤΕ, άρχισε σταδιακά να αποτελεί τον επίσημο μηχανισμό στήριξης της ερευνητικής δραστηριότητας των εργαστηρίων των Ινστιτούτων του — κυρίως σε επίπεδο συμβουλευτικής ως προς τη διεκδίκηση προγραμμάτων και βοηθώντας στη σύνταξη συγκεκριμένων πεδίων για τον αντίκτυπο, τη διαχείριση ή τη διάδοση των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Πρόκειται για μια υπηρεσία που έως τότε λάμβανε χώρα εντελώς άτυπα χάρη στην ανταλλαγή πληροφορίας και πρότερης γνώσης όσων εντός του ΙΤΕ είχαν ήδη στο παρελθόν εκτεθεί σε ανάλογες εμπειρίες. Ωστόσο, μια τέτοια δραστηριότητα αποκτούσε πιο τυποποιημένα γνωρίσματα, καθώς είναι η περίοδος που αλλάζει και η πολυπλοκότητα του ευρωπαϊκού πλαισίου υποβολής αιτήσεων για χρηματοδότηση έργων, με τις

7 Εγκαίνια και Συνεδρίαση της Επιτροπής ΠΡΑΞΗ, Νο 1/1-2-1991. Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων Δελτίο Τύπου: *Εγκαίνια Προγράμματος ΠΡΑΞΗ, 1991*, Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ.

8 Ό.π.

9 Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ. 25/23.4.1990.

10 Τελική έκθεση του Δικτύου Πράξη για το έργο Stride-Hellas 56/1991, 1994, Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ.

εξειδικευμένες γνώσεις να υπεισέρχονται όλο και περισσότερο στην εν λόγω διαδικασία. Για να παρέχει όλες αυτές τις ευέλικτες υπηρεσίες σε κάθε συνεργαζόμενο φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο, η νέα οντότητα Δίκτυο ΠΡΑΞΗ αποφασίστηκε με την ίδρυσή της να υπαχθεί εξ αρχής στην Κεντρική Διεύθυνση (ΚΔ).

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ αποτελούσε εξ αρχής μια εφαρμοσμένη δραστηριότητα του ΙΤΕ, δίχως να διεξάγουν τα ίδια τα στελέχη του ερευνητική δραστηριότητα, ούτε να παράγουν κάποιο προϊόν. Ο κύριος άξονας της δραστηριότητάς του και οι πρώτες πρωτοβουλίες του ήταν η παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών στην κατεύθυνση της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανίας και έρευνας, η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στο ερευνητικό προσωπικό και η αναζήτηση εταιρών για συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα.¹¹

Αρχική επιδίωξη ήταν το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ να αποκτήσει πρόσβαση στις τοπικές κοινωνίες και την τοπική επιχειρηματική δραστηριότητα ανά την επικράτεια. Σύμφωνα με τον Παγιατάκη, ρόλος των περιφερειακών κόμβων ήταν να λειτουργεί ως έμβιος οργανισμός και ταυτόχρονα «κλειδί» για κάθε διεπαφή: «Κάθε Κόμβος έχει τοπικά ένα κύτταρο βιομηχανικό και ένα κύτταρο ακαδημαϊκό και προσπαθεί να αναπτύξει μια συνεργασία απέναντί τους. Στην προσπάθειά του αυτή ο Κόμβος υποβοηθείται από την υποδομή του δικτύου μέσω του κέντρου, και βέβαια από αυτά τα οποία προσφέρει η Κοινότητα [...]».¹² Ένα δίκτυο κόμβων σε πόλεις σύντομα υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τις περιφερειακές βιομηχανικές ενώσεις, τα εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια και τα επιστημονικά και τεχνολογικά πάρκα που μόλις είχαν ξεκινήσει τη δραστηριότητά τους. Από τη μια πλευρά, στα μέλη που εγγράφονταν στη συγκεκριμένη υπηρεσία δικτύωσης προσέφεραν στήριξη του ερευνητικού και ακαδημαϊκού δυναμικού τους (όπου υπήρχε: Ηράκλειο, Πάτρα, Θεσσαλονίκη και Ιωάννινα) και κυρίως των επιχειρηματιών του βιομηχανικού τομέα. Πολύ σύντομα, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ θα αποκτήσει γραφεία-κόμβους σε εννέα πόλεις: Ηράκλειο, Αθήνα, Πάτρα, Θεσσαλονίκη, Ξάνθη, Καβάλα, Ιωάννινα, Λάρισα, Βόλο (βλ. Εικ. 2.6 και Ένθετο 2.1).

2. Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ μέλος του Δικτύου των Innovation Relay Centres (IRC)

Στα τέλη του 1994 στο ΔΣ του ΙΤΕ παρίστατο ο Α. Παγιατάκης (ως επιστημονικός υπεύθυνος του ΠΡΑΞΗ ΚΠ) και ο Γ. Αργυρόπουλος (εκπρόσωπος του ΣΕΒ). Ο Παγιατάκης ενημέρωνε το ΔΣ για την ανάγκη προσαρμογής του ΠΡΑΞΗ ΚΠ στις νέες συνθήκες. Σύμφωνα με τον Αργυρόπουλο, η εμπειρία που έχει συγκεντρωθεί στο ΠΡΑΞΗ ΚΠ σε θέματα βιομηχανίας και το πλαίσιο που είχε διαμορφωθεί αναφορικά με τις ανάγκες του κράτους, της ερευνητικής κοινότητας και της ευρωπαϊκής πολιτικής στα θέματα αυτά ήταν πλούσια, και χρειαζόταν να συνεχιστούν, αν όχι και να εντατικοποιηθούν. Όπως θα συμφωνούσε μαζί του ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΙΤΕ Ε. Οικονόμου, το ΙΤΕ επιθυμούσε για αρχή τη συνέχιση της συνεργασίας του με

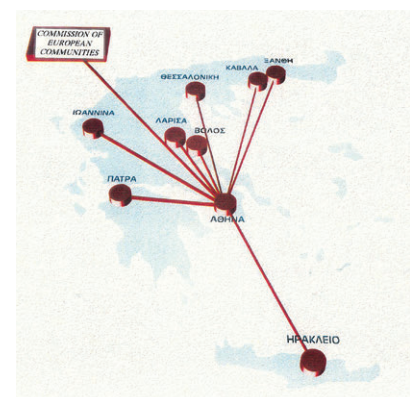
11 «ΠΡΑΞΗ: Στενότερη σύνδεση Παραγωγής-Ακαδημαϊκού Χώρου», *Βιομηχανική Επιθεώρησης* 161 (Μάρτιος 1991), σ. 33-35.

12 Α. Παγιατάκης, «Η εμπειρία της Πράξης Κ.Π. στην ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ βιομηχανιών και ερευνητικών εργαστηρίων», ΤΕΕ, Πρακτικά Δημέριου: *Σύνδεση έρευνας και παραγωγής στην Ελλάδα και ο ρόλος του μηχανικού*, 15-16/12/1993, ΤΕΕ, ΣΕΒ, ΓΓΕΤ, Αθήνα, σ. 161-171.

ΕΙΚΟΝΑ 2.5 Η ίδρυση του ΠΡΑΞΗ, *Εσπερές*, 2/2/1991.

ΠΗΓΗ: ΔΙΚΤΥΟ ΠΡΑΞΗ, Συλλογή Ε. Ν. Οικονόμου

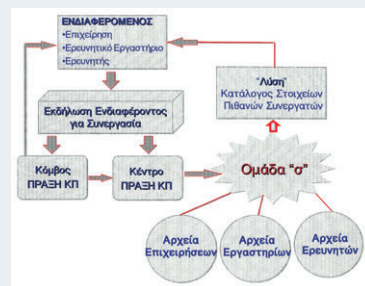
ΕΙΚΟΝΑ 2.6 Αναπαράσταση της δικτύωσης των Κόμβων του ΠΡΑΞΗ. Τελική έκθεση του Δικτύου Πράξης για το έργο *Stride-Hellas 56/1991*, 1994.

ΠΗΓΗ: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

ΕΝΘΕΤΟ 2.1 Κόμβοι-πόλεις σε δικτύωση: Το ΠΡΑΞΗ μεταξύ δύο εποχών

Το σκεπτικό πίσω από τη δημιουργία των εννέα περιφερειακών γραφείων του ΠΡΑΞΗ στην ελληνική επικράτεια από το 1991 ήταν ότι κάθε κόμβος σε μια πόλη χρειάζεται να διατηρεί ξεχωριστό τοπικό αρχείο επιχειρήσεων, οργανωμένο στα δεδομένα της εκεί επιχειρηματικής και ερευνητικής δραστηριότητας (αν είχε την έδρα του εκεί κάποιο ΑΕΙ ή ερευνητικό κέντρο). Το κάθε αρχείο, με τη σειρά του, συνδεόταν μέσω διαδικτύου στην κοινή —για όλο το δίκτυο των κόμβων του ΠΡΑΞΗ— βάση δεδομένων. Εκτός από τη διαχείριση της πληροφορίας στα τοπικά Αρχεία Επιχειρήσεων και Προσώπων, μοναδικά ανταγωνιστική ήταν η δυνατότητα της συνεργασίας του ΠΡΑΞΗ με το δίκτυο ETARNET που προσέφερε αρχικά το Ινστιτούτο Πληροφορικής συνδέοντας το Ηράκλειο με την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και την Πάτρα, σε συνεργασία με τον ΟΤΕ, και στη συνέχεια με την εταιρεία FORTHnet. Η προνομαϊκή πρόσβαση που παρείχε στις πρώτες χρήσεις του διαδικτύου ο τεχνολογικός του ΙΤΕ αύξανε την προστιθέμενη αξία των συνολικών υπηρεσιών που προσέφερε το ΠΡΑΞΗ για άμεση επικοινωνία όχι μόνο μεταξύ των κόμβων (π.χ. για άντληση πληροφοριών με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασιών), αλλά και για δυνατότητα απευθείας διασύνδεσης με κόμβους της ΕΟΚ, όπως η γνωστή τότε ως Ευρωπαϊκή Τράπεζα Δεδομένων. Σταδιακά η FORTHnet ταυτίστηκε με την πρόσβαση στις διαδικασίες καινοτομίας, ενώ ήταν η εποχή που οι ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες (και το World Wide Web)¹ ξεκινούσαν ως οι νέοι τόποι ευρείας αξιοποίησης του περιεχομένου διαδικτυακά, προϋποθέτοντας μια διαφορετική διαδικασία οργάνωσης της πληροφορίας και ανοίγοντας τις δυνατότητες εμβέλειας συνεργασιών μεταξύ των περιφερειακών κόμβων, αλλά και υπερβαίνοντας το πλαίσιο αυτών.² Από τις αρχές του 2000 ωστόσο, η επαύξηση του ρυθμού μεταφοράς πληροφορίας χάρη στο διαδίκτυο και στις τεχνολογίες της πληροφορίας, ενώ επιτάχυνε τον επιχειρηματικό και τον ερευνητικό ανταγωνισμό διευκολύνοντας την καινοτομία και τη συνεργασία, δυσκόλεψε τις διαδικασίες χρηματοδότησης ακριβώς για τους ίδιους λόγους!³

Ο Τρόπος Λειτουργίας του ΠΡΑΞΗ ΚΠ. Τελική έκθεση του Δικτύου Πράξη για το έργο Stride-Hellas 56/1991, 1994.

Πηγή: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

Από τα εγκαίνια των πρώτων γραφείων του ΠΡΑΞΗ ΚΠ στις αρχές του 1991-1992. Τελική έκθεση του Δικτύου Πράξη για το έργο Stride-Hellas 56/1991, 1994.

Πηγή: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

1 Χ. Προυκάκης, «Ταξιδέψτε.. στις ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες», *Ελευθεροτυπία*, 20/9/1995, σ. 17.
 2 Για τα πρώτα παραδείγματα πληροφοριακών συστημάτων δικτύωσης που οργανώθηκαν με σχετικό εμπορικό τρόπο αλλά δεν κατάφεραν να παίξουν τον αναμενόμενο ρόλο στην προώθηση της καινοτομίας, βλ. C. Leslie, «As we could have thought: Deploying historical narratives of the Memex in Support of Innovation», *Technology and Culture* 61/2 (2020), σ. 480-511.
 3 Nancy DuVergne Smith, «Economic value and speed will shape Internet's future, CTIPD Communications», *MIT News* 15/11/2000.

τον ΣΕΒ. Λόγω αυτής της επιτυχημένης διασύνδεσης έρευνας-παραγωγής θα μπορούσαν επιπλέον να διατηρηθούν οι επαφές με το νεότευκτο διαμεσολαβητικό δίκτυο του ΕΚΤ, καθώς κάτι τέτοιο θα ήταν προς όφελος όλων των συμμετεχόντων, με το ΠΡΑΞΗ ΚΠ ωστόσο να αποκτά μια νέα, πιο αναβαθμισμένη υπόσταση.¹³

Την άνοιξη του 1996 εγκρίθηκε η Πράσινη Βίβλος για την Καινοτομία από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Σκοπός ήταν να αντιμετωπιστεί το λεγόμενο *ευρωπαϊκό παράδοξο*: παρόλο που η Ευρώπη επεδείκνυε εξαιρετικές επιστημονικές επιδόσεις, συναντούσε δυσκολίες στη μετατροπή των ερευνητικών αποτελεσμάτων και του τεχνολογικού δυναμικού της σε καινοτομίες, ανταγωνιστικά προϊόντα και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας. Η εφαρμογή της Πράσινης Βίβλου στην ελληνική περίπτωση και οι άξονες που τέθηκαν προς διαβούλευση επρόκειτο θεωρητικά να συνεισφέρουν στην υπαγωγή της ελληνικής περίπτωσης στη Λευκή Βίβλο για την Καινοτομία κατά το β' εξάμηνο του 1996, με στόχο έως το 2000 η βαθμιαία αύξηση σε θέματα έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης να φτάσει στο 1% του ΑΕΠ.¹⁴ Το ΙΤΕ μέσω του ΠΡΑΞΗ ανέλαβε να διοργανώσει το κεντρικό συνέδριο για την παρουσίαση της Πράσινης Βίβλου στις αρχές Μαΐου του 1996. Στο συνέδριο συμμετείχαν αντιπρόσωποι από το κράτος, τις επιχειρήσεις, την έρευνα και την πανεπιστημιακή κοινότητα, με σκοπό τουλάχιστον να υπάρξει για πρώτη φορά μια γενική συμφωνία μεταξύ τους για τη δημιουργία αξόνων δράσης που θα αντιμετώπιζαν το εγχώριο πρόβλημα στα θέματα καινοτομίας, όπως αυτό ταίριαζε και με το *ευρωπαϊκό παράδοξο*.¹⁵ Μεταξύ άλλων, νέα χρηματοδοτικά μέτρα θα βοηθούσαν στα αρχικά στάδια τις καινοτόμες δραστηριότητες εντός των επιχειρήσεων και εντός των ερευνητικών κέντρων. Η εξασφάλιση πόρων με αναδιάρθρωση του κοινοτικού προϋπολογισμού για δημιουργία εταιρειών Venture Capital (από επενδύσεις δηλαδή υψηλού επιχειρηματικού ρίσκου) σε κοινοτικό επίπεδο που θα στήριζαν την καινοτομία και η ευθυγράμμιση των εγχώριων διαδικασιών με τις ευρωπαϊκές, με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας, τις φορολογικές απαλλαγές σε επιχειρήσεις τεχνολογίας, την επιδότηση της έρευνας για την ανάπτυξη καινοτόμων δραστηριοτήτων (με έμφαση την κατοχύρωση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας), αποτελούσαν συντονισμένες παρεμβάσεις *en είδει* μέτρων για τη δημιουργία του ρυθμιστικού περιβάλλοντος που θα ευνοούσε την καινοτομία. Η ενδυνάμωση των ευρωπαϊκών δικτύων διαμεσολάβησης ήταν μία επιπλέον κατεύθυνση που χρηματοδοτήθηκε σε αυτό το πλαίσιο.

Το 1996 στην Ελλάδα ξεκινούσαν να λειτουργούν δύο δίκτυα IRCs, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ (IRC Help-Forward) και το Ελληνικό Κέντρο Αναδιανομής Καινοτομίας (IRC

13 Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ. 65-3/17.9.1994.

14 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Πράσινη Βίβλος για την καινοτομία. Έγγραφο που καταρτίστηκε βάσει του εγγράφου COM(95) 688 τελικό*. Δελτίο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Συμπλήρωμα 5/95, ΕΚΑΧ-ΕΚ-ΕΚΑΕ, Βρυξέλλες-Λουξεμβούργο, 1996.

15 Ενδεικτικά: Αλληλογραφία Αγγ. Μιχαλοπούλου ΠΡΑΞΗ-IRC με Γ. Σ. Αργυρόπουλο-ΣΕΒ, «Πράσινη Βίβλος για την Καινοτομία: Εισηγήσεις-Απόψεις», 10/4/1996, Π. Μανδραβέλης (επιμ.), «Φάκελος Καινοτομία: Η Πράσινη Βίβλος στα χέρια 300 Ελλήνων ειδικών», *Κέρδος*, 7/4/1996. «Η Πράσινη Βίβλος για την Καινοτομία: Η νέα πρόκληση για την Ευρώπη: Ομιλία Υπ. Ανάπτυξης Β. Παπανδρέου», *Εξόρμηση*, 5/5/1996, Συλλογή Ε. Ν. Οικονόμου.

Γνωρίζατε ότι

...κάπου στην Ευρώπη υπάρχει ένας οργανισμός που παρέχει την τεχνολογία που χρειάζεστε:

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Inward Technology Transfer

Ελάτε να σας βοηθήσουμε

IRC ΠΡΑΞΗ, Σουφλίου 5, 105 57, Αθήνα, Τηλ.: 210 3222859, fax 01-32 31 871
e-mail : ic@help-forward.gr internet : http://www.help-forward.gr

... κάπου στη Ευρώπη υπάρχει ένας οργανισμός που έχει την Τεχνολογία που χρειάζεστε;

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Inward Technology Transfer

Ελάτε να σας βοηθήσουμε

IRC ΠΡΑΞΗ, Σουφλίου 5, Αθήνα 105 57, τηλ. 01-32 22 859, fax 01-32 31 871
e-mail : ic@help-forward.gr internet : http://www.ic.forth.gr

... κάπου στη Ευρώπη υπάρχει μία επιχείρηση που έχει ανάγκη την Τεχνολογία που μπορείτε να παράσετε;

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ
Outward Technology Transfer

Ελάτε να σας βοηθήσουμε

IRC ΠΡΑΞΗ, Σουφλίου 5, Αθήνα 105 57, τηλ. 01-32 22 859, fax 01-32 31 871
e-mail : ic@help-forward.gr internet : http://www.ic.forth.gr

ΕΙΚΟΝΑ 2.7 Διαφημιστική Καμπάνια για τις προσφερόμενες υπηρεσίες Μεταφοράς Τεχνολογίας όπως παρουσιάζονταν στο Δελτίο ΠΡΑΞΗ, Νοέμβριος 1996.

ΠΗΓΗ: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

ΕΙΚΟΝΑ 2.8 Εγκαίνια του Innovation Relay Centre (IRC)-Πράξη στη Θεσσαλονίκη. (Επάνω αριστερά) Από αριστερά προς τα δεξιά, ο πρώην πρόεδρος του ΣΕΒ, Ι. Στράτος, ο πρώην πρόεδρος του Δικτύου Πράξη-ΙΤΕ, Αλκιβιάδης Παγιατάκης, και ο πρώην αντιπρόεδρος του ΣΒΒΕ Β. Τακάς, Νοέμβριος 1996. (Κατω) Η πρόσκληση για την εκδήλωση των εγκαινίων.

Πηγή: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

Hellenic).¹⁶ Με έδρα την Αθήνα, έγιναν μέλη του (νεοϊδρυθέντος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) Innovation Relay Centre (IRC) Network με σκοπό την προώθηση της διευρωπαϊκής συνεργασίας και τη σύναψη συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας (από και προς την Ελλάδα, από και προς τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τα ερευνητικά κέντρα) (Εικ. 2.8). Το Πρόγραμμα ΠΡΑΞΗ/HELP FORWARD (HELLENIC Project FOR Wider Application of R&D), εντάχθηκε στα IRCs, τα οποία θεωρήθηκαν ως οι βασικές συνιστώσες για μια ενιαία ευρωπαϊκή υποδομή της καινοτομίας. Διά αυτής της υπηρεσίας διαμεσολάβησης με εξειδικευμένο προσωπικό που θα μετείχε σε όλες τις διαδικασίες (από την κατάθεση προτάσεων για χρηματοδότηση έως την παραγωγή ερευνητικών αποτελεσμάτων) ερευνητικοί φορείς και επιχειρήσεις θα αποκτούσαν πρόσβαση σε εθνικούς χρηματοδοτικούς θεσμούς και εργαλεία, θα ιεραρχούνταν οι ανάγκες τους σε σχέση με τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες και ευρύτερα με τους τεχνολογικούς, εμπορικούς και γεωπολιτικούς κινδύνους από και προς τις αγορές εκτός της ΕΕ. Όπως επισήμαιναν οι υπεύθυνοι χάραξης των ευρωπαϊκών πολιτικών, η εποχή της μετάβασης από τις τοπικές στις διεθνείς αγορές της καινοτομίας απαιτούσε μια νέα Διεθνική (Transnational) προσέγγιση στους μηχανισμούς της Μεταφοράς Τεχνολογίας (Technology Transfer), και ήταν μονόδρομος ένας κοινοτικός ευρωπαϊκός διαμοιρασμός της σχετικής πληροφορίας για τέτοια θέματα. Η αναζήτηση από τα κράτη-μέλη κοινών διευρωπαϊκών βέλτιστων τεχνολογικών λύσεων, αντί των έως τότε εθνικών, θεωρήθηκε συγκριτικό πλεονέκτημα για την επιστροφή της Ενωμένης Ευρώπης στην παγκόσμια κούρσα καινοτομίας υπό το πρίσμα του ευρωπαϊκού οικονομικού ανταγωνισμού με τις ΗΠΑ και την αναδυόμενη Κίνα.¹⁷

¹⁶ Το Ελληνικό Κέντρο Αναδιανομής Καινοτομίας δημιουργήθηκε ως κοινοπραξία, με συντονιστή το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και εταιρούς τον ΕΟΜΜΕΧ και τις εταιρείες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης ΕΒΕΤΑΜ, ΕΚΕΠΥ, ΕΤΑΚΕΙ, ΕΤΑΤ. Με αυτό τον φορέα θα συνεργαζόταν και το Τεχνολογικό Πάρκο του ΙΤΕ στη Θεσσαλονίκη (καθώς και με το ΠΡΑΞΗ), το νεότευκτο Πάρκο της Θεσσαλίας στον Βόλο, το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης αλλά και το Πανεπιστήμιο Κρήτης (μέλη ΔΕΠ του οποίου συμμετείχαν και στο ΠΡΑΞΗ), όπως και άλλοι ελληνικοί πανεπιστημιακοί και ερευνητικοί φορείς. ΕΚΤ, «Ελληνικό Κέντρο Αναδιανομής INNOVATION», *Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία 1* (Ιαν.-Μάρτ. 1996), σ. 3-10.

¹⁷ P. Wolfmeyer, «Innovation Relay Centres as a European Project», στο W. Leal Filho, (επιμ.) *Prospects of integration and development of R&D and the innovation potential of Black Sea Economic Cooperation countries*, Vol. 37, IOS Press, 2002, σ. 9-20.

Εξασφαλίζοντας διετή επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του προγράμματος INNOVATION, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ έγινε το 1996 ένα από τα 53 Κέντρα Αναμετάδοσης Καινοτομίας (IRC) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η λειτουργία του συνέχισε να τελεί υπό την αιγίδα των τριών αρχικών εταιρών (ΙΤΕ, ΣΕΒ, ΣΒΒΕ), με επιπλέον την προσθήκη της ΕΤΒΑ στην κοινοπραξία και την υλοποίηση του έργου μέσω εθνικής συμμετοχής από τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας. Την ίδια περίοδο συνεχιζόταν απρόσκοπτα η στενή συνεργασία του Δικτύου ΠΡΑΞΗ με πέντε περιφερειακές βιομηχανικές ενώσεις, πέντε περιφερειακά εμπορικά και βιομηχανικά επιμελητήρια, τρία επιστημονικά και τεχνολογικά πάρκα κ.λπ.¹⁸ Το ίδιο έτος, στα εγκαίνια του νέου γραφείου της Θεσσαλονίκης, ο πενταετής απολογισμός του Δικτύου ΠΡΑΞΗ περιλάμβανε μεταξύ άλλων ένα Αρχείο Επιχειρήσεων με 1100 μέλη, Αρχείο Εργαστηρίων με 300 μέλη, Αρχείο Ερευνητών με 200 μέλη, και περίπου 3.000 ενημερωτικές επαφές, καθώς και πέντε αυτοτελείς εκδόσεις για θέματα επισύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή, 105 ημερίδες (με 94 εξ αυτών στην περιφέρεια) και περίπου 700 συνεργασίες, με πάνω από 200 εξ αυτών να έχουν επιτυχή κατάληξη.¹⁹ Με τα χρόνια, οι παραπάνω αριθμοί θα διπλασιάζονταν, αποτελώντας δείκτες σημαντικούς για την απόδοση του Δικτύου ΠΡΑΞΗ.

Όπως θα σχολίαζε γλαφυρά ένας από τους πρωτεργάτες του ΙΤΕ, ο Γ. Σηφάκης κατά τον 25ετή απολογισμό του για το ΙΤΕ, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ «δεν προσπαθεί να προσελκύσει επενδύσεις όπως τα τεχνολογικά πάρκα, [...] αλλά παίζει τον ρόλο Γραφείου Συνοικειών, τρόπον τινά, που προσπαθεί αφιλοκερδώς να φέρει σε επαφή τις παραγωγικές επιχειρήσεις της χώρας με τα κέντρα έρευνας και τεχνολογίας, ελληνικά και ξένα, και λειτουργεί λίαν επιτυχώς και επωφελώς για τη χώρα».²⁰

Χαρακτηριστικά της δομής και της λειτουργίας, 1991-2010

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ ιδρύθηκε το 1991 με βασική έμφαση την ενημέρωση για τα ευρωπαϊκά προγράμματα, όπου και εστίασε έως τις αρχές του 21ου αιώνα. Στις λοιπές του δραστηριότητες έως τότε συμπεριλαμβανόταν η βασική συμβουλευτική σε επιχειρήσεις μέλη.²¹ Οι υπηρεσίες παρέχονταν στα μέλη του (Praxi Club) είτε σε ετήσια συνδρομητική βάση είτε εφάπαξ, και λάμβαναν χώρα στους περιφερειακούς κόμβους με τη συνδρομή των τοπικών αντιπροσώπων. Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ από

¹⁸ Πρακτικά ΔΣ-ΙΤΕ αρ 80-3/20.1.1996.

¹⁹ Πράξη - Διάχυση Τεχνολογίας, *Χθες-Σήμερα-Αύριο*, σ. 2, Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ.

²⁰ Γ. Σηφάκης, *Ιστορικοί σταθμοί και περάσματα στα πρώτα 25 χρόνια του ΙΤΕ* (το κείμενο εκφωνήθηκε στην τελετή εορτασμού για τα 25 χρόνια του ΙΤΕ, στις 8/11/2008. Ο Γ. Μ. Σηφάκης ήταν πρόεδρος της ΔΕ του ΠΚ [1981-1986], και διευθυντής του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών του ΙΤΕ [1985-1992].)

²¹ Συγκεκριμένα: Παροχή υπηρεσιών ενημέρωσης και πληροφόρησης για τη δημόσια και ιδιωτική χρηματοδότηση της έρευνας & τεχνολογικής ανάπτυξης καθώς και της αξιοποίησης ερευνητικών αποτελεσμάτων, παροχή βοήθειας στον εντοπισμό των κατάλληλων χρηματοδοτικών μηχανισμών και εργαλείων, προετοιμασία και προώθηση προτάσεων ερευνητικής, τεχνολογικής και επιχειρηματικής συνεργασίας στην Ελλάδα και την Ευρώπη, παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης για την εξεύρεση συνεργατών από όλη την Ευρώπη, υποστήριξη επιχειρήσεων στη διαμόρφωση σχεδίου αξιοποίησης τεχνολογίας και, τέλος, παροχή συμβουλών σε όλα τα στάδια των διαπραγματεύσεων συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας.

την ίδρυσή του διοικείται από τον Διευθυντή του,²² ενώ προβλέπονταν η ύπαρξη της Τεχνικής Επιτροπής στην οποία συμμετείχε ο ΣΕΒ και ο ΣΒΒΕ. Τα κεντρικά του γραφεία στεγάζονταν στα γραφεία του ΣΕΒ στην Αθήνα, ενώ μόλις το 2011 απέκτησε Κεντρικά Γραφεία στην οδό Κολοκοτρώνη 8. Η επιτροπή ήταν υπεύθυνη για τον σχεδιασμό της στρατηγικής ανάπτυξης και της κατεύθυνσης του Δικτύου. Του επιστημονικού προσωπικού προΐστατο ο Συντονιστής, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για την επίβλεψη του έργου των συνεργαζόμενων συμβούλων τεχνολογίας καθώς και του προσωπικού που έδρευε στους περιφερειακούς κόμβους.²³ Το εθνικό σχέδιο δράσης και λειτουργίας του Δικτύου ΠΡΑΞΗ υπόκειται σε περιοδική επιθεώρηση από τη μονάδα συντονισμού των Κέντρων Αναμετάδοσης Καινοτομίας, ενώ περιλάμβανε και πρωτοβουλίες σε εθνικό επίπεδο. Σταδιακά άρχισαν να παγιώνονται συγκεκριμένα τμήματα με εξειδικευμένες κατευθύνσεις ακολουθώντας τους κύριους άξονες του Δικτύου ΠΡΑΞΗ: Ενημέρωση, Διαμεσολάβηση, Συμβουλευτική και Υποστήριξη.

Σύμφωνα με τον Α. Παγιατάκη, η σημαντική διαφοροποίηση που έπρεπε να διακρίνει τα στελέχη του Δικτύου ΠΡΑΞΗ σε σχέση με τους υπόλοιπους συμβούλους της εταιρικής ανάπτυξης (που λάμβανε χώρα από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 στην ελληνική περίπτωση) ήταν να διατηρούν διαρκώς ενεργό τον διφυή χαρακτήρα μεταξύ έρευνας και επιχειρηματικότητας.²⁴ Βάσει αυτής της οδηγίας, που εφαρμόζεται έως σήμερα, ένα μεγάλο τμήμα της εκτέλεσης των καθηκόντων των μελών του Δικτύου ΠΡΑΞΗ ήταν (και είναι) ακριβώς η διαμόρφωση της διεπαφής επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών. Για τον λόγο αυτό, εκτός από τους εξειδικευμένους και έμπειρους συμβούλους, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ αξιοποιεί την τεχνογνωσία των συνεργαζόμενων ερευνητικών κέντρων, των επιστημόνων και των μελών βιομηχανικών ενώσεων και επιχειρήσεων, έχοντας ένα ανεπτυγμένο ανθρώπινο δίκτυο εμπειρογνομόνων (Εικ. 2.9).

Επιπροσθέτως, ο κύριος όγκος της εργασίας των συνεργατών του Δικτύου ΠΡΑΞΗ από την ίδρυσή του βασίστηκε στην επικοινωνιακή διάσταση καθώς και στη διατήρηση των σχέσεων σε καθημερινή βάση. Η επικοινωνία μέσω γραπτής και εν συνεχεία ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, και η διοργάνωση συναντήσεων και συνεδρίων από κοινού συμμετοχής (ερευνητών και στελεχών εταιρειών) ήταν μέρος της καθημερινής εργασιακής ρουτίνας. Αντίστοιχα, καθημερινή ήταν η συνεργασία των συμβούλων του Δικτύου ΠΡΑΞΗ με συμβούλους των άλλων Κέντρων Αναμετάδοσης Καινοτομίας (IRCs) για την αναζήτηση κατάλληλων παρόχων / χρηστών τεχνολογίας ή εταιρών για κοινές δράσεις έρευνας και ανάπτυξης που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ελληνικών επιχειρήσεων ή των ερευνητικών κέντρων. Σε αυτή την κατεύθυνση είχαν θεσπιστεί εκδηλώσεις υψηλής εξωστρέφειας

22 Ο Α. Παγιατάκης διατήρησε τη θέση του Διευθυντή του Δικτύου ΠΡΑΞΗ έως το 2009. Έκτοτε διέτελλεσαν Διευθυντές οι Κ. Φωτάκης (2009-2015), Π. Καρνιούρας (2016-2023) και Κ. Βαβέκης (2023-).

23 Η/ο Συντονίστρια/-στής είχαν από την ίδρυση την κύρια ευθύνη οργάνωσης και διαμόρφωσης του πλαισίου δραστηριοποίησης των συνεργατών, των εργαζομένων, των περιφερειακών γραφείων και του συνόλου του μηχανισμού του Δικτύου ΠΡΑΞΗ. Η πρώτη συντονίστρια ήταν η Δρ. Αγγέλα Μιχαλοπούλου (1991-1996), ακολούθησαν Δρ. Νικόλαος Εμμ. Μελανίτης (1996-2000), ο Δρ. Βασίλειος Τσάκαλος (2000-2010), ο Παναγιώτης Καρνιούρας (2011-2016).

24 Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας & Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων: *Το Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας* 3/11/2005.

ΕΙΚΟΝΑ 2.9 Το ΙΤΕ και το ΠΡΑΞΗ στη Βουλή των Ελλήνων. Αριστερά: Βασίλειος Τσάκαλος, Συντονιστής Δικτύου ΠΡΑΞΗ, δεξιά: Αλκιβιάδης Παγιατάκης Πρόεδρος του ΙΤΕ και Πρόεδρος του Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ. Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας & Τεχνολογίας της Βουλής των Ελλήνων 3/11/2005.

Πηγή: Γραφείο, Συλλογή Ε. Ν. Οικονόμου

όπως οι *Ημέρες* (που μετονομάστηκαν σε *Ημερίδες Μεταφοράς Τεχνολογίας* (ΗμεΤ). Επρόκειτο για ένα από τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία προώθησης των διακρατικών συνεργασιών μεταξύ του δικτύου IRC, καθώς λάμβανε χώρα είτε με τη μορφή συνεδρίου, πολυήμερου εργαστηρίου (workshop) ή ακόμη κάποιας έκθεσης παρουσίασης προϊόντων από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις και οργανισμούς. Η ιδέα πίσω από αυτό ήταν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τα επιστημονικά εργαστήρια ερευνητικών κέντρων ή ΑΕΙ που δεν διέθεταν κεφάλαιο, χρόνο ή προσωπικό, να προχωρήσουν σε διμερείς συναντήσεις με επιχειρηματικούς στόχους τις νέες τεχνολογίες και τα καινοτόμα προϊόντα που παρήγαγαν, επιμερίζοντας μεταξύ τους το κόστος συμμετοχής. Επιπλέον, βάσει της σύζευξης προσφοράς και ζήτησης τεχνολογίας όσων είχαν καταχωρηθεί στο Αρχείο από τους συμβούλους του Δικτύου ΠΡΑΞΗ, παρέχονταν εξειδικευμένες υπηρεσίες συμβουλευτικής προσαρμοσμένες ακριβώς σε μια αναβαθμισμένη ευκαιρία συνεργασίας.²⁵

Οι ιστορίες των επιτυχημένων συζεύξεων (success stories) μεταξύ ερευνητικών ομάδων και επιχειρήσεων που είχαν οδηγήσει σε συγκεκριμένη καινοτομία (π.χ. μια πατέντα με απόκτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας, δημιουργία ολοκληρωμένου προϊόντος ή τεχνικής διάταξης κ.ο.κ.) ή σε αποτελέσματα κάποιων ευρωπαϊκών ερευνητικών έργων που θα μπορούσαν να αποκτήσουν εμπορική αξία, ή (κυρίως) σε παραδείγματα από επιτυχημένες νεοφυείς επιχειρήσεις (start-ups) και από τεχνο-βλαστούς (spin-offs) όλα ανεξαιρέτως αποτελούσαν συστατικό κομμάτι του μηχανισμού προώθησης της εργασίας στο Δίκτυο ΠΡΑΞΗ.²⁶ Επρόκειτο (και εξακολουθούν μέχρι σήμερα) να αποτελούν μια σοβαρή υπόθεση εξωστρέφειας, στρατηγικά ενταγμένη στον βασικό σχεδιασμό του ΙΤΕ και των ανεξάρτητων δομών του (βλ. Ένθετο 2.2).²⁷

²⁵ <<https://bit.ly/3Tw5qo0>>, <<https://bit.ly/3MPxizK>>

²⁶ <<https://bit.ly/3TB5lQ5>> (τελευταία πρόσβαση 12/9/2023).

²⁷ Σε αυτό το επίπεδο μπορεί να διακρίνει κανείς τη συμπληρωματικότητα του Δικτύου ΠΡΑΞΗ με την άλλη δομή του ΙΤΕ, το ΕΤΕΠ-Κ. Αν, για παράδειγμα, το Πάρκο πρόκειται να φιλοξενήσει μια νεοφυή εταιρεία στις εγκαταστάσεις του δίνοντας έδρα και απευθείας διασύνδεση με τον ερευνητικό θεσμό, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ είναι εκείνο που θα την βοηθήσει να έρθει σε επαφή με τον έξω κόσμο: τα στελέχη του θα αναζητήσουν τα κατάλληλα δίκτυα στη βάση των αναγκών και αξιολογώντας την ανταπόκριση των επενδυτών, και εν συνεχεία θα καθοδηγήσουν την εταιρεία στην επικοινωνία και στη διάχυση των προϊόντων ή υπηρεσιών της.

3. Από το έντυπο Δελτίο ΠΡΑΞΗ στο Διαδίκτυο

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ ξεκίνησε στο τέλος του 1995 τη μηνιαία έκδοση ενός Δελτίου στο οποίο είχαν δωρεάν πρόσβαση όλα τα μέλη-συνδρομητές της κοινοπραξίας και επί πληρωμή όσοι ήταν εκτός αυτής. Η θεματολογία ακολουθούσε δύο άξονες: από τη μια πλευρά, την παρουσίαση της δραστηριότητας του έργου του Δικτύου ΠΡΑΞΗ στις διάφορες πόλεις (ημερίδες, συνέδρια, δράσεις κατάρτισης και λοιπής εξωστρέφειας), και από την άλλη πλευρά την παροχή πληροφοριών σχετικά με προθεσμίες υποβολής αιτήσεων για επικείμενες προσκλήσεις χρηματοδότησης, ανοικτά αιτήματα δημιουργίας συνεργασιών μεταξύ ερευνητών και στελεχών επιχειρήσεων, χρονοδιαγράμματα και παρατάσεις έργων, αλλαγές στην εγχώρια και ευρωπαϊκή νομοθεσία σε διαδικασίες και συστήματα Μεταφοράς Τεχνολογίας. Επρόκειτο για μια αξιοσημείωτη για την ελληνική περίπτωση πρωτοβουλία. Η συγκέντρωση και η επεξεργασία του συνόλου της εγχώριας και ευρωπαϊκής πληροφορίας σε μηνιαία βάση και η εξειδίκευση στα ειδικά ενδιαφέροντα των συνδρομητών έδειχναν ότι η εκδοτική ομάδα γνώριζε καλά τόσο τον κόσμο των επενδύσεων, της επιστημονικής έρευνας όσο και των επιχειρήσεων (και τις δυνατότητες διασύνδεσης αυτών με την Ευρώπη). Ταυτόχρονα φάνηκε η διαφοροποίηση του περιεχομένου έναντι άλλων εκδόσεων, όπως ήταν τα ενημερωτικά φυλλάδια της ΓΓΕΤ, τα οποία, αν και αξιοποιούσαν συγγενή πληροφορία, εξυπηρετούσαν κι άλλους σκοπούς (κυρίως την ενθάρρυνση των ερευνητικών φορέων να ακολουθήσουν τον προγραμματισμό της). Η εξειδίκευση του Δικτύου ΠΡΑΞΗ σε τέτοιου είδους ζητήματα θεωρήθηκε τότε πολύ πρωτοποριακή. Η παρουσίαση μιας επιλεγμένης τεχνολογίας υπό τον τίτλο «Τεχνολογία του μήνα» ήταν μία από τις πιο πολυδιαβασμένες στήλες του περιοδικού, που αποστελλόταν σε 2300 μέλη. Οι εκδόσεις Τροχαλία είχαν αναλάβει την παραγωγή και τη διανομή του εκδοτικού εγχειρήματος, ενώ από το 1999 ανέλαβε την παραγωγή η POSTSCRIPTUM Communication Informatics (Εικ. 2.10).²⁸

Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990, όταν ξεκινά η έντυπη έκδοση, θεωρήθηκε ως συμπλήρωμά της η έτερη προνομιακή δυνατότητα που παρείχε το ΙΤΕ στο Δίκτυο ΠΡΑΞΗ και στηρίχθηκε ισχυρά σε αυτό: Επρόκειτο για το Διαδίκτυο που μόλις είχε ξεκινήσει να αποκτά έναν ολοένα αυξανόμενο αριθμό χρηστών. Η μετάβαση από την έντυπη μορφή (δελτίο, αλλά και posters, αφίσες κ.ο.κ.) στην ηλεκτρονική/ψηφιακή εκδοχή μέσω του ιστοτόπου οδήγησε από τα μέσα της πρώτης δεκαετίας του 2000 στη δημιουργία του e-newsletter και τελικά στην κατάργηση του συνδρομητικού έντυπου Δελτίου, αυξάνοντας επιπλέον την επισκεψιμότητα στο διαδικτυακό portal που λειτουργούσε από το 1996, στο οποίο προσφέρονταν στους χρήστες όχι μόνο περισσότερες δυνατότητες αλλά και δυνατότητες εντελώς καινούριας κοπής.²⁹

Επιπροσθέτως, η μόνιμη εβδομαδιαία συνεργασία του Δικτύου ΠΡΑΞΗ με εφημερίδες και περιοδικά ευρείας αναγνωσιμότητας όπως η *Καθημερινή*, αναπαρήγαγε τις δημοσιεύσεις του ημερολογίου προθεσμιών για την υποβολή προτάσεων,

²⁸ Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ 117-4/29.12.1999.

²⁹ Ενδεικτικά: Online εγγραφή στη βάση δεδομένων των μελών του δικτύου HELP FORWARD, Online υποβολή αναζητήσεων για συνεργασία στην Ευρώπη, παρουσίαση ελληνικών αναζητήσεων για συνεργασία στα αγγλικά με στόχο την προώθησή τους στο εξωτερικό.

ΕΝΘΕΤΟ 2.2 Venture Capitals και FORTH PHOTONICS

Από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 η υποστήριξη των νεοφυών επιχειρήσεων (start-ups) έντασης γνώσης με σκοπό τη διεκδίκηση επιχειρηματικών κεφαλαίων υψηλού ρίσκου (Venture Capitals) εντάχθηκε στις βασικές επιδιώξεις των μελών του ΠΡΑΞΗ.¹ Η FORTH-Photonics ιδρύθηκε το 2002 ως εταιρεία-τεχνοβλαστός του ΙΤΕ,² και ανέπτυξε ένα σύνολο από καινοτόμες απεικονιστικές διαγνωστικές τεχνολογίες που αφορούσαν τη μελέτη των οπτικών ιδιοτήτων του δέρματος και του ανθρώπινου οφθαλμού, βασισμένες στην επιστημονική δραστηριότητα του ερευνητή του ΙΗΔΛ-ΙΤΕ Κωνσταντίνου Μπάλα και της ομάδας του.³ Πολύ σύντομα, η FORTH-Photonics είχε ήδη προσελκύσει την προσοχή της διεθνούς ερευνητικής και επενδυτικής κοινότητας στην ιατρική τεχνολογία του τομέα της βιοφωτονικής και της οπτικής μοριακής απεικόνισης, με έμφαση στην ανάπτυξη αυτοματοποιημένων και οικονομικά αποδοτικών συσκευών για τη μη επεμβατική διάγνωση και θεραπευτική αντιμετώπιση καρκινικών και προ-καρκινικών αλλοιώσεων. Επιπλέον, η παραμετροποίηση της ίδιας έρευνας αξιοποιήθηκε και στον μη καταστροφικό έλεγχο, την χαρτογράφηση και τη συντήρηση έργων τέχνης.

Η ανακοίνωση της επένδυσης ύψους 2,5 εκατομμυρίων ευρώ στη FORTH-Photonics από την Εθνική Επιχειρηματικών Συμμετοχών, θυγατρική του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας, θεωρήθηκε το 2002 μια σημαντική καμπή στην ανάπτυξη της καινοτομίας, της τεχνολογίας και της βιομηχανίας στην Ελλάδα.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΙΤΕ Ε. Οικονόμου είχε εκφράσει την ικανοποίησή του για την εξέλιξη αυτή, υπογραμμίζοντας χαρακτηριστικά ότι «η επένδυση αυτή είναι το αποτέλεσμα αφενός μακρόχρονων προσπαθειών σε επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη τεχνολογίας και αφετέρου της ύπαρξης εταιρείας ιδιωτικών κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών. Η επένδυση αυτή, όπως και αρκετές άλλες, δείχνει έμπρακτα ότι έχει ανοίξει ο δρόμος για να αναπτυχθεί και στην Ελλάδα η “οικονομία της γνώσης” που βασίζεται στην επιστημονική έρευνα και στη δημιουργία καινοτόμων τεχνολογικών προϊόντων. Χρειάζεται βέβαια να προσαρμοσθεί το γενικότερο περιβάλλον στις απαιτήσεις των καιρών [...]» σημείωνε χαρακτηριστικά.

Αντίστοιχα, ο τότε Διευθύνων Σύμβουλος της Εθνικής Επιχειρηματικών Συμμετοχών Κυριάκος Μητσοτάκης συμπλήρωνε ότι «ο κλάδος των ιατρικών συσκευών, και ειδικά των μη επεμβατικών συσκευών διάγνωσης, έχει εξαιρετικό επενδυτικό ενδιαφέρον για τις εταιρείες venture capital. Ο καθηγητής Μπάλας και η ομάδα της FORTH-Photonics ηγούνται διεθνώς της ερευνητικής δραστηριότητας στο χώρο τους, αποτελώντας απτή απόδειξη της δυνατότητας ανάπτυξης τεχνολογίας αιχμής στην Ελλάδα. Δικό μας μέλημα είναι να χτίσουμε τον επιχειρηματικό οργανισμό που θα επιτρέψει την αποτελεσματική εμπορική αξιοποίηση αυτής της επαναστατικής τεχνολογίας».⁴

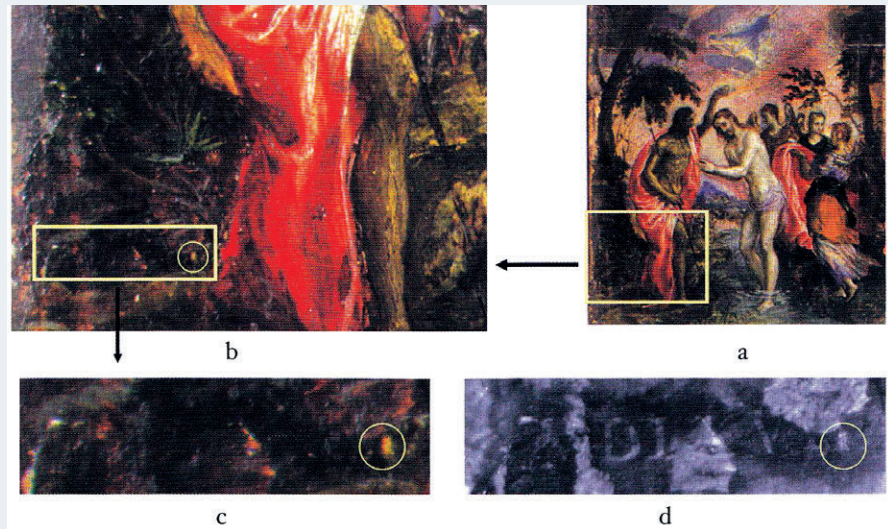
Από τον συντονισμό του ΠΡΑΞΗ στο 7ο International Venture Capital Forum, 28-29 Ιουνίου 2006.

Πηγή: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

- 1 Κ. Ζοπουνίδης & Μ. Μπακατσάκη-Μανουδάκη, «Το Venture Capital στην Ελλάδα. Πρώτα αποτελέσματα πανελλαδικής έρευνας», *Δελτίο Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών* 31/4 (2002), σ. 87-102.
- 2 Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ. 141-6/1.3.2002.
- 3 <http://musis.forth-photonics.gr/apps_literary.php?menu=41> (τελευταία πρόσβαση 23/4/2023).
- 4 *Εθνική Συμμετοχών: Επένδυση 2,5 εκατ. Ευρώ*, 26/6/2002, στο: <<https://rb.gy/g6qzkb>> (τελευταία πρόσβαση 23/3/2023).

Το Σύστημα MuSIS™ βοήθησε στην αποκάλυψη μιας άγνωστης μέχρι τώρα σφραγίδας ημερομηνίας στον πίνακα «Η βάπτισμα του Χριστού» (1567) του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, που βρίσκεται στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης.

Πηγή: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

Οι πρώτες εμπορικές εφαρμογές ήταν το Σύστημα DySIS™, το κολποσκόπιο για μη επεμβατική διάγνωση, ανίχνευση και *in vivo* χαρτογράφηση νεοπλασιών του τραχήλου της μήτρας, και το Σύστημα MuSIS, μια κάμερα που βασιζόταν στην ιδέα της υπερφασματικής απεικόνισης μέσω της οποίας επιτυχανόταν σε ελάχιστο χρόνο η λήψη διαγνωστικής πληροφορίας η οποία δεν ήταν ανιχνεύσιμη από το ανθρώπινο μάτι (εκατομμύρια οπτικά φάσματα) και η μη καταστροφική, επιτόπια ανάλυση ιστορικών αντικειμένων.⁵ Αμέσως μετά τη δημοσίευση των πρώτων αποτελεσμάτων για τις διαγνωστικές δυνατότητες του DySIS, εκδηλώθηκε μεγάλο ενδιαφέρον από εταιρείες υψηλής τεχνολογίας των ΗΠΑ για την εκχώρηση σε αυτές άδειας εκμετάλλευσης της συγκεκριμένης τεχνολογίας. Ο συνδυασμός των πειστικών ερευνητικών/κλινικών αποτελεσμάτων με το εκδηλωμένο πολλαπλώς διεθνές επιστημονικό και επιχειρηματικό ενδιαφέρον έδρασε ως βασικός καταλύτης για την προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων και τη δημιουργία της FORTH-Photonics το 2002.

Μέσα από αυτή την εμπειρία, το ΙΤΕ και το ΠΡΑΞΗ τα επόμενα χρόνια θα στρέψουν το ενδιαφέρον τους στην άντληση χρηματοδότησης μέσω venture capitals, διοργανώνοντας εκδηλώσεις και συνέδρια ανταλλαγής απόψεων και ιδεών με σκοπό την προώθηση τέτοιου είδους επενδύσεων σε νέες εταιρείες βασισμένες στην έρευνα και την τεχνολογία αιχμής. Το 9ο Διεθνές Φόρουμ Venture Capital που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στις 19 & 20 Ιουνίου 2008 χαρακτηρίστηκε από τους διοργανωτές (ΠΡΑΞΗ, Invest in Greece Agency και Ταμείο Ανάπτυξης Νέας Οικονομίας ΤΑΝΕΟ) ως μια μοναδική για τα ελληνικά δεδομένα διήμερη εκδήλωση με τη συμμετοχή πάνω από 450 συνέδρων, αφιερωμένη στη διασύνδεση δυναμικών επενδυτών και φιλόδοξων ερευνητών-επιχειρηματιών από τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η ιστορία επιτυχίας της FORTH-Photonics πρωτοστατούσε εκείνες τις μέρες ως το κατεξοχήν διεθνοποιημένο εγχώριο παράδειγμα μεταφοράς τεχνολογίας προερχόμενο από το ΙΤΕ.

5 C. Balas, «A novel optical imaging method for the early detection, quantitative grading, and mapping of cancerous and precancerous lesions of cervix», *IEEE Transactions on Biomedical Engineering* 48/1 (2001), σ. 96-104. C. Balas, «The Iraklion Baptism of Christ: Hyper-Spectral Analysis with MuSIS-HS Hyper. Spectral Imager», στο N. Hadjinicolaou (επιμ.), *El Greco's studio, Proceedings of the International Symposium held at Rethymnon, Crete, 23 - 25 septembre 2005*, Heraklion: Crete University Press & IMS, 2007, σ. 237-242.

προσφέροντας και ενημερωτικά ρεπορτάζ για επικείμενες τεχνολογικές και επιχειρηματικές συνεργασίες. Η ίδια πληροφορία παρουσιάζονταν και στην ημερήσια εφημερίδα της Λάρισας: *Ελευθερία*. Τέλος, η στήλη «Τεχνολογία του Μήνα» παρουσιάζονταν στο μηνιαίο περιοδικό μηχανικών *Τεχνική Επιθεώρηση*.

4. Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ στον 21ο αιώνα

Το ελληνικό κράτος τη δεκαετία του 1990 κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για τη βελτίωση των δραστηριοτήτων καινοτομίας, όπως αντικατοπτρίζεται στους μέσους ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης του, οι οποίοι ήταν πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ τόσο για την περίοδο 1990-1994 όσο και για την περίοδο 1994-1998. Έτσι παρουσίαζε η έκθεση της Eurostat την Ελλάδα το 2001.³⁰ Αντίθετα, οι ειδικοί στα θέματα καινοτομίας και χάραξης πολιτικών έκαναν λόγο για συστηματική υστέρηση της Ελλάδας κατά την πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα, με τους περισσότερους δείκτες καινοτομίας να την κατατάσσουν κάτω του μέσου όρου της ΕΕ και πολύ κάτω από τις ονομαζόμενες ως «ηγέτιδες μικρές χώρες, γεγονός που απαιτούσε ταυτόχρονα αλλαγές σε πολλούς τομείς και επίπεδα».³¹

Οι προτεραιότητες για ένα πολυδιάστατο management στις διαδικασίες διανοητικής ιδιοκτησίας αλλά και διεκδίκησης ευρωπαϊκών κονδυλίων τέθηκαν πολύ ψηλά στην εγχώρια ατζέντα, ιδίως μετά τη «Στρατηγική της Λισαβόνας» 2000-2005, όταν ο αναβαθμισμένος ρόλος της Έρευνας και της Τεχνολογίας διαμόρφωσε ένα νέο ευρωπαϊκό τοπίο. Νέες προκλήσεις προέκυψαν όχι μόνο στην κατεύθυνση μιας μεγέθυνσης του ερευνητικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που έγινε, αλλά προς μια κεντρικά προσανατολισμένη συνθήκη άσκησης πιέσεων σε κάθε κράτος-μέλος να ακολουθήσει ένα δεκαετές πλάνο εναρμόνισης ώστε να αυξηθεί ο μέσος όρος δαπανών του ευρωπαϊκού ΑΕΠ για θέματα Καινοτομίας και Έρευνας από 1,9% το 2000 στο 3% το 2010. Συντελέστηκε ένα «ποιοτικό άλμα» για περαιτέρω ανταγωνιστικότητα όπως αποκαλούνταν, το οποίο έγκειτο στην επένδυση σε νέες και βαθύτερες σχέσεις μεταξύ των πανεπιστημιακών-ερευνητικών φορέων και των επιχειρήσεων.³²

Είναι η περίοδος που στην Ελλάδα επίσης —υπό την πίεση μεταβολών στα χρηματοδοτικά εργαλεία και αναπροσαρμογής της κατεύθυνσης των πόρων προς τη δημιουργία ενός ερευνητικού συστήματος (Κοινωνία της Πληροφορίας, Βιοτεχνολογία, Υλικά) που θα οργανωνόταν ακριβώς με νέου τύπου μορφές και είδη επιχειρηματικότητας— επετεύχθη στρατηγικά η αλλαγή πολιτικών και οικονομικών προτεραιοτήτων μεταξύ κράτους και βιομηχανικών επιχειρήσεων. Παράλληλα, οι φορείς διαμεσολάβησης, όπως το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ, αποκτούσαν μια νέα, πιο αναβαθμισμένη αρμοδιότητα, ως αρωγοί στις ευρωπαϊκές και στις εθνικές πολιτικές

ΕΙΚΟΝΕΣ 2.10 Το σύμβολο του ΠΡΑΞΗ, ο Παράξενος Ελκυστής Lorenz, στα εξώφυλλα του Δελτίου ΠΡΑΞΗ, Ιούλιος/Αύγουστος 1999, Σεπτέμβριος 2005.

ΠΗΓΗ: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

30 Eurostat, *Research and development: annual statistics Data 1990-2000*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2001. σ. 47.

31 Σ. Λιούκας κ.ά., *Η Καινοτομία στην Ελλάδα: Συγκριτική αξιολόγηση με διεθνείς δείκτες, πολιτικές, προτάσεις στρατηγικής*, Ίδρυμα Κόκκαλη - Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2009.

32 General Secretariat for Research and Technology (GSRT) *Greek Strategy For The European Research Area (Era) National Roadmap (2015-2020)*, Hellenic Republic Ministry Of Education, Research & Religious Affairs, Athens, April 2016.

ΕΙΚΟΝΑ 2.11 Τα πρόσωπα του Δικτύου ΠΡΑΞΗ στις αρχές του 21ου αιώνα, Φυλλάδιο ΠΡΑΞΗ 2001.

ΠΗΓΗ: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

ΕΙΚΟΝΑ 2.12 Ο Λογότυπος του Δικτύου ΠΡΑΞΗ.

ΠΗΓΗ: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

για ζητήματα χρηματοδοτήσεων, διαμορφώνοντας πιο εξειδικευμένους τρόπους στην παροχή των υπηρεσιών προς τα μέλη τους (π.χ., με σταθερή ή εφάπαξ συνδρομή), αλλά και στην επικοινωνία μεταξύ ερευνητικών κοινοτήτων και επιχειρηματικών στελεχών (Εικ. 2.11).³³

Για το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ, ο 21ος αιώνας εγκαινιάζόταν με μια υψηλή πανευρωπαϊκή διάκριση, το βραβείο του καλύτερου Κέντρου Προώθησης Καινοτομίας στην Ευρώπη για το 2002. Σε ειδική τελετή των IRCs στη Νυρεμβέργη, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ λάμβανε μια διάκριση που φαινόταν να αντιπροσωπεύει την Ελλάδα συνολικά και τη σχέση αυτής με την Έρευνα και την Καινοτομία, αλλά και με τους θεσμούς που υποστήριζαν το ΠΡΑΞΗ όπως το ΙΤΕ, ο ΣΕΒ, οι ΣΒΒΕ και ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος (ΣΒΘΚΕ).³⁴ Τα θέματα της σύνδεσης της Ελλάδας με την Ευρώπη επανατίθεντο σε νέα θεσμική βάση και με νέες αρμοδιότητες ως προς τη διαμεσολάβηση μεταξύ του ερευνητικού και επιχειρηματικού ιστού.

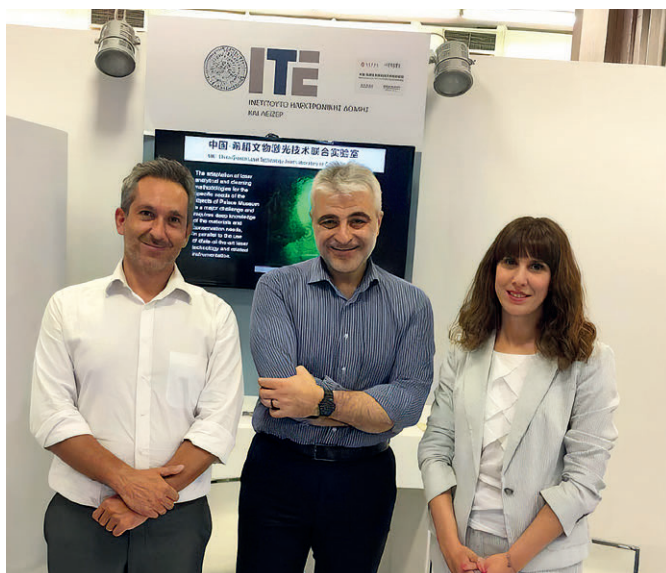
Ήδη από το 1998, με την έναρξη του 5ου Προγράμματος Πλαισίου, η Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας είχε αναθέσει στο Δίκτυο ΠΡΑΞΗ τον ρόλο του Εθνικού Σημείου Επαφής (National Contact Point) για την πληροφόρηση και τη συμβουλευτική υποστήριξη στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πλαίσιο (κάτι που θα επαναληφθεί και τα επόμενα χρόνια και για το 6ο και για το 7ο ΠΠ).³⁵ Οι νέες τεχνολογικές δυνατότητες είχαν δημιουργήσει και άλλες επικοινωνιακές ευκαιρίες προώθησης της καινοτομίας μέσα από το σύνολο των δραστηριοτήτων των συνεργατών του Δικτύου ΠΡΑΞΗ. Ο ρόλος του ως Εθνικού Σημείου Επαφής ήταν να ξεπεραστεί το μεγαλύτερο —ενδεχομένως στην ελληνική περίπτωση— πρόβλημα που εντοπιζόταν σε τρεις παραμέτρους: στην καχεξία της ερευνητικής κοινότητας ως προς τη διεκδίκηση χρηματοδοτήσεων από ερευνητικά προγράμματα, στη μειωμένη συμμετοχή επενδυτών και ερευνητών στη διαχείριση τέτοιων προγραμμάτων, και, κυρίως, στη μειωμένη απορροφητικότητα των ευρωπαϊκών κονδυλίων.

Τα συνέδρια ως μηχανισμός διασύνδεσης μεταξύ των επιχειρηματικών και των ερευνητικών κοινοτήτων και η πληροφόρηση ή και κατάρτιση γύρω από αυτά τα θέματα (για το εγχώριο και το ευρωπαϊκό ειδικό κοινό) αποτέλεσαν μια πολύ σημαντική πρωτοβουλία που είχε αναλάβει το δίκτυο ήδη από την ίδρυσή του, αλλά με τη δικτύωσή του με το HELP-FORWARD εντατικοποιήθηκαν. Εκατοντάδες ημερίδες πραγματοποιήθηκαν με πολύ εξειδικευμένο περιεχόμενο στα επιστημονικά και κυρίως τεχνολογικά πεδία για χρηματοδοτήσεις, συνέδρια επιστημονικής και τεχνολογικής πολιτικής καθώς και ευρύτερων θεμάτων για σύνδεση της επιχειρηματικότητας με την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη. Παρουσιάσεις όπως εκείνη του συντονιστή του Δικτύου ΠΡΑΞΗ Βασιλείου Τσάκαλου με θέμα «ΙΤΕ & Hellenic Bio Cluster» που προηγούνταν των συνεδρίων στο πλαίσιο ενός ΔΣ-ΙΤΕ, φανερώνουν αφενός τις δυνατότητες δημιουργίας μιας ενιαίας και κεντρικής στρατηγικής από το ΙΤΕ για διεύρυνση των υπερ-εξειδικευμένων υπηρεσιών που προσέφερε, αφετέρου πώς το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ με τη σειρά του

33 Βλ. Αφιέρωμα: «Έρευνα και Καινοτομία», στο *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας* 23 (2009).

34 Δελτίο Τύπου ΙΤΕ, «Δίκτυο ΠΡΑΞΗ: Το καλύτερο Κέντρο Προώθησης Καινοτομίας στην Ευρώπη για το 2002», 22/11/2002, Αρχείο Γραφείου Διεθνών & Δημοσίων Σχέσεων ΙΤΕ.

35 Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ. 194/11-3/10 & 11.11.2006.

ΕΙΚΟΝΑ 2.13 Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ στην 82η Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης. Από αριστερά: ο Διευθυντής του Δικτύου ΠΡΑΞΗ, Παναγιώτης Καρνιούρας, ο Πρόεδρος ΔΣ του ΙΤΕ Νεκτάριος Ταβερναράκης και η Σύμβουλος Μεταφοράς Τεχνολογίας του ΠΡΑΞΗ Βάγια Πιτέλη, 2017.

ΠΗΓΗ: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

δύνατο να συμβάλει σε ευρύτερα ζητήματα γύρω από τη δημιουργία ανταγωνιστικών ψηφιακών υποδομών για την έρευνα και την επιχειρηματικότητα – για παράδειγμα, στο ερευνητικό πλαίσιο των Βιοεπισημών στην Ελλάδα.³⁶ Τέτοιες ενδο-ιδρυματικές παρουσιάσεις στο ΔΣ του ΙΤΕ ήταν συχνές και αποτελούσαν προπομπές για να δημιουργηθούν περαιτέρω συνέργειες με φορείς του εξωτερικού, καθώς σε αυτά μετείχε πάντοτε ως παρατηρητής αντιπρόσωπος της ΓΓΕΤ. Στην ίδια κατεύθυνση και ο επόμενος Συντονιστής του Δικτύου ΠΡΑΞΗ Παναγιώτης Καρνιούρας ενημέρωνε το ΔΣ για το σεμινάριο του European Investment Fund (EIF) στις εγκαταστάσεις του EIF στο Λουξεμβούργο, και εξηγούσε με ποιον τρόπο το ΙΤΕ διά του Δικτύου ΠΡΑΞΗ συμμετείχε σε αυτό,³⁷ όπως και ότι το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ ανέλαβε να οργανώσει εκ μέρους της ΓΓΕΤ προκαταρκτικές συναντήσεις για ενδεχόμενες διακρατικές συνεργασίες ερευνητικών κέντρων, πανεπιστημίων και επιχειρήσεων της Ελλάδας με αντίστοιχους φορείς του εξωτερικού (όπως της Κίνας και του Ισραήλ).³⁸

Όταν το 2008 συστάθηκε στις Βρυξέλλες το Enterprise Europe Network, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ έγινε ένα από τα πρώτα μέλη του σχετικού ευρωπαϊκού κόμβου καινοτομίας, μεταφοράς τεχνολογίας και διεθνούς συνεργασίας. Το Enterprise Europe Network βασίζεται στην εμπειρία των προγενέστερων δικτύων Innovation Relay Centers και Euro Info Centers. Δεκαπέντε χρόνια μετά, η κοινοπραξία δεκαέξι καταξιωμένων φορέων της έρευνας και των επιχειρήσεων Enterprise Europe Network-Hellas συντονίζεται από το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ.³⁹ Το EEN-Hellas έχει στόχο να βοηθήσει τις ελληνικές επιχειρήσεις να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους, να παρέχει υπηρεσίες διεθνούς επιχειρηματικής συνεργασίας και ενημέρωσης για

³⁶ Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ. 216/13-3/24.5.2008.

³⁷ Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ. 298/20-5/22.11.2014.

³⁸ Πρακτικά ΔΣ ΙΤΕ αρ. 259/17-5/20.2.2012.

³⁹ ΕΚΤ, «Enterprise Europe Network-Hellas, το νέο δίκτυο για την υποστήριξη των ελληνικών επιχειρήσεων», *Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία* 64 (Ιαν.-Φεβρ. 2008), σ. 18-21.

ΕΙΚΟΝΑ 2.14 Το συνέδριο του Enterprise Europe Network-Hellas στις εγκαταστάσεις του ΙΤΕ στο Ηράκλειο, 2015.

Πηγή: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

ευρωπαϊκές πολιτικές, υπηρεσίες για την καινοτομία και τη μεταφορά τεχνολογίας, καθώς και υπηρεσίες για την ενθάρρυνση της συμμετοχής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ευρωπαϊκά προγράμματα Έρευνας και Τεχνολογίας.

5. Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ σήμερα

Σήμερα, με περισσότερα από 30 χρόνια συνεχούς δραστηριότητας, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ απασχολεί πάνω από 40 στελέχη με υψηλή ακαδημαϊκή κατάρτιση από διαφορετικά επιστημονικά πεδία και επιχειρηματικά περιβάλλοντα. Διατηρεί επίσης την παρουσία του σε 7 πόλεις (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ηράκλειο, Πάτρα, Βόλος, Ιωάννινα, Χανιά). Τη διετία 2020- 2021 περισσότερες από 3.000 ελληνικές επιχειρήσεις συμμετείχαν σε επιχειρηματικές συναντήσεις που διοργάνωσε, ενώ 159 ελληνικές επιχειρήσεις σύναψαν συνεργασία με επιχειρήσεις στο εξωτερικό. Τον Μάρτιο του 2021 επισημοποιήθηκε ο ορισμός από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) στελεχών του ΙΤΕ/Δικτύου ΠΡΑΞΗ ως Εθνικών Σημείων Επαφής (ΕΣΕ - NCP) για τον Ορίζοντα Ευρώπης σε έντεκα θεματικές περιοχές.

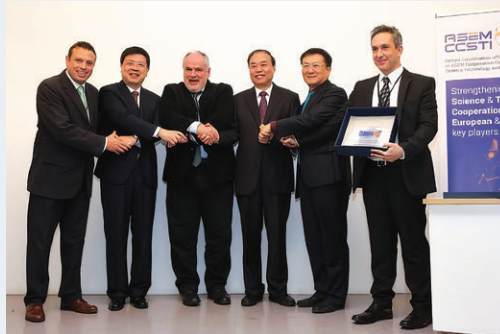
Η διασύνδεση της Έρευνας και της Καινοτομίας με την Επιχειρηματικότητα αποτελεί, όπως έχουμε δει, κύρια κατεύθυνση χρηματοδοτήσεων και στρατηγική επιλογή του ΙΤΕ, των Ινστιτούτων και των δομών του σε συνεργασία με θεσμούς όπως το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας τα τελευταία χρόνια. Από το 2023, νέος Διευθυντής του Δικτύου ΠΡΑΞΗ ανέλαβε ο Δρ. Κωνσταντίνος Βαβέκης, διαδεχόμενος τον Παναγιώτη Καρνιούρα. Ο Κ. Βαβέκης εστίασε σε Συμβουλευτική, Εκπαίδευση Πληροφόρηση και Δικτύωση, «άξονες με τους οποίους αλληλεπιδρούν όλες οι προσφερόμενες υπηρεσίες του Δικτύου ΠΡΑΞΗ». Ο Διευθυντής του Δικτύου ΠΡΑΞΗ θέτει δυναμικά τα ζητήματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας, δηλώνοντας ότι είναι ο «συνδεδεμένος κρίκος μεταξύ της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας». Παράλληλα, υποστηρίζει την ανάγκη για εντα-

ΕΙΚΟΝΑ 2.15 Enterprise Europe Network-Hellas, 2010.

Πηγή: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

ΕΝΘΕΤΟ 2.3 Μερικά από τα σημαντικά ορόσημα του ΠΡΑΞΗ

Δημιουργία Hellenic BioCluster (HBio), www.hbio.gr
06/2006

Εγκαινίαση στρατηγικής συνεργασίας με τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Πελοποννήσου και Δυτικής Ελλάδος (ΣΕΒΠΕ-ΔΕ), και λειτουργία γραφείου στην Πάτρα.

01/2016

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ επιλέγεται ως ο μοναδικός ευρωπαϊκός κόμβος του Asia-Europe Meeting (ASEM) in Science, Technology and Innovation Cooperation Center (CCSTI).

11/2016

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ φιλοξενεί μέλη σε δύο Περιφερειακά Συμβούλια Έρευνας και Καινοτομίας, της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

2017

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ γίνεται μέλος του University-Industry Interaction Network (UIIN).

04/2018

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ συνδράμει στις εργασίες της ομάδας εργασίας «Risk Management and Management Systems» του ΕΛΟΤ για τη διαμόρφωση του προτύπου στη «Διαχείριση Καινοτομίας».

10/2018

01/2015

Δημιουργία Hellenic Photonics Cluster (HPhos), www.HPhos.gr

2016

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ συμμετέχει στην Εθνική Επιτροπή Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Έρευνας και Ανάπτυξης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

11/2016

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ φιλοξενεί τον Εθνικό Εκπρόσωπο στο National Associations Advisory Committee (NAAC).

01/2018

Ιδρύεται με πρωτοβουλία του Δικτύου ΠΡΑΞΗ το «INNOVATION GREECE», ο πρώτος ελληνικός Σύνδεσμος Καινοτόμων Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων www.innovationgreece.com

02/2018

Στρατηγική συνεργασία με την Παγκρήτια Συνεταιριστική Τράπεζα, δημιουργία κοινής δομής με τίτλο «Δίκτυο υποστήριξης της καινοτομίας στην ΠΡΑΞΗ» και φιλοξενία νέου γραφείου του Δικτύου ΠΡΑΞΗ στα κεντρικά γραφεία της Παγκρήτιας με σκοπό την υποστήριξη της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας Κρήτης.

06/2018

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ γίνεται μέλος του ΤΤΟ Circle, του ευρωπαϊκού δικτύου μεταφοράς τεχνολογίας των σημαντικότερων ερευνητικών οργανισμών της Ευρώπης.

Την Τετάρτη 8 Σεπτεμβρίου 2021, στην Αθήνα, ο Υφυπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων κ. Χρήστος Δήμας και ο κ. Παναγιώτης Καρνιούρας, Διευθυντής του Δικτύου ΠΡΑΞΗ/ΙΤΕ, υπογράφουν Συμφωνητικό Στρατηγικής Συνεργασίας για την υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων, εγγεγραμμένων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα «ELEVATE GREECE» του Εθνικού Μητρώου Νεοφυών Επιχειρήσεων (EMNE) της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

09/2021

Ίδρυση με την πρωτοβουλία και τη συμμετοχή του Δικτύου ΠΡΑΞΗ, δύο νέων Κέντρων Ικανοτήτων, του Ελληνικού Κέντρου Προσθετικής Κατασκευής (ΕΚεΠεΚ) και του Μεσογειακού Κέντρου Ικανοτήτων Αγροδιατροφής, τα οποία εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ).

12/2021

Υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας του Δικτύου ΠΡΑΞΗ με την Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα για την ενίσχυση της πρόσβασης των καινοτόμων ΜμΕ στα χρηματοδοτικά εργαλεία.

07/2022

Ο Δρ. Κώστας Βαβέκης αναλαμβάνει τον ρόλο του IP Ambassador για την Ελληνική Κοινοπραξία του EEN, ενισχύοντας τις δράσεις στον τομέα της ευρεσιτεχνίας και της προστασίας διανοητικής ιδιοκτησίας.

2023

06/2019

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ γίνεται μέλος του Association of European Science and Technology Transfer Professionals – European Knowledge Transfer Association (ASTP), του μοναδικού ευρωπαϊκού οργανισμού επαγγελματιών για τη μεταφορά τεχνολογίας.

09/2021

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ απονέμει στο πλαίσιο της 85ης Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης βραβείο στη «GNOSIS DATA ANALYSIS PC», γνωστή ως «JADBio», νικήτρια εταιρεία στα Εθνικά Βραβεία Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας, στην κατηγορία «Τεχνοβλαστός (Spin-off) της Χρονιάς».

03/2022

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ φιλοξενεί τον Εθνικό Εκπρόσωπο στο Member States Representatives Group (MSRG) του European Institute of Innovation and Technology (EIT).

2023

Ο Δρ. Κωνσταντίνος Βαβέκης αναλαμβάνει Διευθυντής του Δικτύου ΠΡΑΞΗ.

2023

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ επεκτείνει τη δράση του, εγκαθιστώντας τη λειτουργία του νέου γραφείου στα Ιωάννινα.

τική εξειδίκευση των ερευνητικών ομάδων και των στελεχών επιχειρήσεων προς αυτή την κατεύθυνση, ώστε να μπορέσει η παραγόμενη και χρηματοδοτούμενη εγχώρια καινοτομία να «μεταφραστεί» σε μετρήσιμα δεδομένα και με ανταγωνιστικούς όρους.

Ο Κ. Βαβέκης επιδιώκει την ισχυροποίηση της θέσης του Δικτύου ΠΑΡΑΞΗ στο εγχώριο περιβάλλον της έρευνας και τεχνολογίας στη δια-συνδεσιμότητά του με τη Βιομηχανική Ιδιοκτησία. Ένας τέτοιος προσανατολισμός έχει ενισχυθεί στο ΙΤΕ τα τελευταία χρόνια με τη θέσπιση Γραφείων Μεταφοράς Τεχνολογίας, το οποίο δείχνει και τις στρατηγικές προτεραιότητες του Ιδρύματος με την καίρια συμμετοχή του Δικτύου ΠΑΡΑΞΗ για τα επόμενα χρόνια. Η συμμετοχή ή και ο συντονισμός έργων από το Δίκτυο ΠΑΡΑΞΗ είναι κομβικός.

Το Δίκτυο ΠΑΡΑΞΗ επαναπροσδιορίζεται, θέτοντας νέους στρατηγικούς στόχους που ανταποκρίνονται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της παγκόσμιας αγοράς και των επιχειρήσεων, επιδιώκοντας να δημιουργήσει ένα ακόμη πιο δυναμικό και ανθεκτικό οικοσύστημα επιχειρηματικότητας. Ο σκοπός του Δικτύου ΠΑΡΑΞΗ είναι να υποστηρίξει το οικοσύστημα της καινοτομίας της χώρας, έτσι ώστε να καταφέρει να ξεπεράσει το μέσο όρο των ευρωπαϊκών χωρών στην εμπορική αξιοποίηση φέρνοντας νέα καινοτόμα ανταγωνιστικά προϊόντα.

Η μονάδα του Γραφείου Μεταφοράς Τεχνολογίας (Technology Transfer Office – ΤΤΟ) του Δικτύου ΠΑΡΑΞΗ παρέχει μια ολοκληρωμένη δέσμη υπηρεσιών προς ερευνητικούς οργανισμούς καλύπτοντας πλήρως το φάσμα της μεταφοράς τεχνολογίας στο τρίπτυχο: Έρευνα – Καινοτομία – Ανάπτυξη.

Οι παρεχόμενες υπηρεσίες απευθύνονται σε όλα τα στάδια εξέλιξης και αξιοποίησης της ερευνητικής δραστηριότητας, καλύπτοντας μία ευρεία γκάμα αναγκών που διαμορφώνονται σε όλη την εξέλιξη της δραστηριότητας, από την αρχική ιδέα και την υλοποίησή της, συμβουλευτική για εύρεση χρηματοδότησης για την υλοποίηση ερευνητικών δραστηριοτήτων, την αναγνώριση της τεχνολογικής καινοτομίας, την προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, την ανάλυση αγοράς, την επιλογή και αξιολόγηση βέλτιστων επιχειρηματικών μοντέλων για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων, την προσέλκυση επενδυτικών κεφαλαίων και την εμπορική αξιοποίηση της τεχνολογίας μέσω της ίδρυσης τεχνοβλαστών ή την παραχώρηση αδειών χρήσης.

Το Γραφείο Μεταφοράς Τεχνολογίας διαθέτει ένα μεγάλο δίκτυο συνεργατών από τον ερευνητικό, επιχειρηματικό και επενδυτικό χώρο, ενώ εξασφαλίζει την απαραίτητη επικοινωνία με την εθνική επιχειρηματική κοινότητα και πρόσβαση σε διεθνή κανάλια δικτύωσης μέσω Ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών, όπως το Enterprise Europe Network και το ΤΤΟ Circle.

Την άνοιξη του 2022, το συνεργατικό σχήμα Δίκτυο gnΩσι με συντονιστή το Δίκτυο ΠΑΡΑΞΗ-ΙΤΕ απέσπασε χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020 προκειμένου να παρέχει υποστήριξη με υπηρεσίες μεταφοράς τεχνολογίας και αξιοποίησης νέας γνώσης σε 10 πανεπιστημιακά τμήματα και ερευνητικά ινστιτούτα. Στο δίκτυο gnΩσι συμμετέχουν φορείς με πολύ έντονη δραστηριότητα σε συγκεκριμένους τομείς όπως η υγεία και η βιοτεχνολογία, οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, η ενέργεια, τα υλικά, το περιβάλλον και η αγροδιατροφή.

ΕΙΚΟΝΑ 2.16 Ο νέος Διευθυντής του Δικτύου ΠΑΡΑΞΗ Κωνσταντίνος Βαβέκης.

ΠΗΓΗ: Αρχείο Δικτύου ΠΑΡΑΞΗ-ΙΤΕ

ΕΙΚΟΝΑ 2.17 Στιγμιότυπο από την Ημερίδα «Δράσεις και πολιτικές για την ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας στην Περιφέρεια Κρήτης», που διοργανώθηκε από το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ, το ΙΤΕ, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, Ηράκλειο 20/6/2017.

ΠΗΓΗ: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

Μέσα από τέτοια παραδείγματα μπορεί να φανεί η πολυετής εμπειρία των στελεχών του Δικτύου ΠΡΑΞΗ που, πέρα από την ικανότητα συντονισμού μεγάλων έργων και κοινοπραξιών, καταφέρνουν να προσφέρουν συστηματικά εξειδικευμένες υπηρεσίες ανάλογα με το επίπεδο ωριμότητας της δραστηριότητας των ενδιαφερόμενων ωφελούμενων και των συμμετεχόντων στα έργα.

Επιπλέον, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ/ΙΤΕ, ως συντονιστής του Enterprise Europe Network Hellas από το 2008, παρέχει ένα ολοκληρωμένο σύνολο προηγμένων συμβουλευτικών και συνεργατικών υπηρεσιών υποστηρίζοντας τις ελληνικές επιχειρήσεις στην καινοτομία και την εξωστρέφεια. Η συνεισφορά του Δικτύου ΠΡΑΞΗ είναι σημαντική, ειδικά όσον αφορά την επιτυχημένη συμμετοχή των ελληνικών εταιρειών σε προγράμματα χρηματοδότησης όπως το SME Instrument και το EIC Accelerator, στα οποία περισσότεροι από 30 νικητές έχουν λάβει ουσιαστική υποστήριξη για την ανάπτυξη καινοτόμων προτάσεων.

Παράλληλα, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ συμμετέχει σε όλα τα επίσημα δίκτυα των Εθνικών Σημείων Επαφής (Δράσεις συντονισμού και υποστήριξης – Coordination and Support Actions) για τις θεματικές για τις οποίες έχει οριστεί ΕΣΕ, τα οποία χρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Ένωση για την ενίσχυση της δικτύωσης και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών των ΕΣΕ.

Ως Εθνικό Σημείο Επαφής για τον Ορίζοντα Ευρώπη, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ παρέχει υπηρεσίες πληροφόρησης, συμβουλευτικής υποστήριξης, εκπαίδευσης και διαμεσολάβησης σε ακαδημαϊκά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, επιχειρήσεις, δημόσιους φορείς και άλλους οργανισμούς με κύριο στόχο την επιτυχημένη ενσωμάτωσή τους στο οικοσύστημα της καινοτομίας μέσα από κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Στην εποχή της τεχνολογικής επανάστασης, οι επιχειρήσεις καλούνται να προσαρμοστούν και να εξελιχθούν ταχέως για να παραμείνουν ανταγωνιστικές. Στην Ελλάδα, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) αποτελούν το θεμέλιο της οικονομίας, ωστόσο, οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν απαιτούν καινοτόμες λύσεις για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά. Η μετάβαση σε ένα πιο σύγχρονο και τεχνολογικά προηγμένο επιχειρηματικό μοντέλο είναι πλέον κρίσιμη για την επιβίωση και ανάπτυξή τους. Η καινοτομία δεν είναι μόνο θέμα δημιουργικότητας, αλλά και στρατηγικής επιβίωσης. Σε αυτό το πλαίσιο, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ παίζει καθοριστικό

ρόλο στην προώθηση και την υποστήριξη της καινοτομίας, προσφέροντας μια σειρά από υπηρεσίες που ενισχύουν την επιχειρηματική ανάπτυξη.

Αναγνωρίζοντας αυτήν την ανάγκη, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ ενοποιεί τις συνεργασίες μέσω του Enterprise Europe Network (EEN), των Εθνικών Σημείων Επαφής (NCP) και της Μεταφοράς Τεχνολογίας για να παρέχει ολοκληρωμένη υποστήριξη στις ελληνικές επιχειρήσεις. Η συνδυασμένη προσέγγιση επιτρέπει στις επιχειρήσεις να εισέλθουν σε ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα και να εξασφαλίσουν χρηματοδοτήσεις για την ανάπτυξη καινοτόμων έργων. Με αυτή την ενοποιημένη στρατηγική, διευκολύνεται η πρόσβαση των ελληνικών επιχειρήσεων σε σημαντικούς χρηματοδοτικούς πόρους και ευκαιρίες ανάπτυξης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

Με όραμα τη συνεχή ανάπτυξη, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ προάγει την εξωστρέφεια, ενισχύει την καινοτομία και προσανατολίζεται στη διασύνδεση των ελληνικών επιχειρήσεων με παγκόσμιες ευκαιρίες, προάγοντας την αειφόρο ανάπτυξη και την τεχνολογική εξέλιξη.

Τα τελευταία χρόνια, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ/ITE έχει υποστηρίξει ενεργά τις ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, διαδραματίζοντας κρίσιμο ρόλο, προωθώντας δραστηριότητες και συνεργασίες μέσω του Τομεακού Ομίλου Αεροναυπηγικών, Διαστημικών και Τεχνολογιών Διπλής Χρήσης του Enterprise Europe Network. Η συνεργασία με διεθνείς φορείς, όπως η Naval Group και το Γραφείο Ναυτικών Ερευνών (ONR), και η συμμετοχή σε προγράμματα όπως το Defense Innovation Accelerator για τον Βόρειο Ατλαντικό (DIANA) στην Κρήτη, καταδεικνύουν τη δέσμευση του δικτύου στην προώθηση της καινοτομίας στον τομέα της άμυνας. Η συμβολή του δικτύου περιλαμβάνει επίσης την προώθηση πληροφοριών και εκδηλώσεων από τη Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Επενδύσεων και Εξοπλισμών (ΓΔΑΕΕ) προς τους οργανισμούς του δικτύου, καθώς και την αναλυτική χαρτογράφηση επιχειρήσεων και ερευνητικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στην αμυντική βιομηχανία. Ταυτόχρονα, ενθαρρύνει την ερευνητική δραστηριότητα για την ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών και λύσεων στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας.

Επιδιώκει στρατηγικές συνεργασίες που ενισχύουν τη δυναμική του οικοσυστήματος καινοτομίας στην Ελλάδα. Ενεργεί ως αρωγός της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ), προωθώντας πρωτοβουλίες και προγράμματα που ενισχύουν την ερευνητική δραστηριότητα και την επιχειρηματική ανάπτυξη. Μέσω αυτών των συνεργασιών, το Δίκτυο συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός ισχυρού δικτύου καινοτομίας. Οι στρατηγικές αυτές συνεργασίες δημιουργούν ευκαιρίες για νέες συνδέσεις και συνέργειες, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα και τη βιωσιμότητα των ελληνικών επιχειρήσεων σε ένα διεθνές επίπεδο.

Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη και ενίσχυση των clusters στην Ελλάδα, προωθώντας στρατηγικές συνεργασίες και συνεργατικές πρωτοβουλίες που ενώνουν επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια. Συγκεκριμένα, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ συμμετέχει ενεργά στη δημιουργία και υποστήριξη διαφόρων τεχνολογικών και επιχειρηματικών clusters που στοχεύουν στην ενίσχυση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας στον τομέα της τεχνολογίας και των βιομηχανιών αιχμής.

Η διοίκηση του Δικτύου ΠΡΑΞΗ

Τα όργανα Διοίκησης του Δικτύου ΠΡΑΞΗ από την ίδρυσή του, αλλά και τη δημοσίευσή στο ΦΕΚ ως Δίκτυο ΠΡΑΞΗ πλέον το 2009, ήταν:

- A) Η Τεχνική Επιτροπή του Δικτύου ΠΡΑΞΗ
- B) Ο συντονιστής/διευθυντής του Δικτύου

Η Τεχνική Επιτροπή του Δικτύου ΠΡΑΞΗ στο διάστημα (1991-2006) ήταν:

- Α. Χ. Παγιατάκης (ΙΤΕ) (Πρόεδρος της Επιτροπής)
- Γ. Αργυρόπουλος (Γενικός Διευθυντής ΣΕΒ)
- Φ. Δεληγιάννης (ΣΕΒ)
- Κ. Φωτάκης (ΙΤΕ)
- Ι. Σταύρου (ΣΒΒΕ)

Στο διάστημα (2006-2016) μέλη της ήταν:

- Αλκιβιάδης Παγιατάκης (2006-2009), αντικαταστάθηκε από Κ. Φωτάκη (2009-2016) (Πρόεδροι Επιτροπής)
- Διονύσιος Νικολάου, Γενικός Διευθυντής ΣΕΒ
- Ιωάννης Σταύρου, Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος ΣΒΒΕ
- Φωκίων Δεληγιάννης, Συντονιστής Βιομηχανικών Υποδομών και Ανάπτυξης ΣΕΒ

Συντονιστές του Δικτύου ΠΡΑΞΗ

- Αγγέλα Μιχαλοπούλου (?-1998)
- Νίκος Μελανίτης (1999)
- Βασίλειος Τσάκαλος (2000-2010)
- Παναγιώτης Καρνιούρας (2011-2016)

Διευθυντές του Δικτύου ΠΡΑΞΗ

- Παναγιώτης Καρνιούρας (2016-2023)
- Κωνσταντίνος Βαβέκης (2023-)

ΕΙΚΟΝΑ 2.18 Το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ ενημερώνει τη Βουλή για τα Γραφεία Μεταφοράς Τεχνολογίας, Ιανουάριος 2023.

Πηγή: Αρχείο Δικτύου ΠΡΑΞΗ-ΙΤΕ

Καθώς το επιχειρηματικό τοπίο συνεχίζει να εξελίσσεται, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ παραμένει σταθερά προσηλωμένο στην αποστολή του να υποστηρίζει την καινοτομία και την ανάπτυξη των ελληνικών επιχειρήσεων. Με την ισχυρή παρουσία του και τις πολυάριθμες πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει, συνεχίζει να αποτελεί φάρο καινοτομίας και συνεργασίας και είναι ένα ζωντανό παράδειγμα του πώς η καινοτομία και η συνεργασία μπορούν να αλλάξουν τον κόσμο. Έως σήμερα, το Δίκτυο ΠΡΑΞΗ παραμένει ακρογωνιαίος λίθος της ελληνικής καινοτομίας, προσφέροντας υποστήριξη, καθοδήγηση και ευκαιρίες για ανάπτυξη σε χιλιάδες επιχειρήσεις.